

Noi Miscări Religioase – o scurtă introducere

O. Baban

Definiții și metodologie

Definiție NMR

Din primă perspectivă practică, un curs de NMR ar părea să fie totuna cu un curs de sectologie, sau cu un curs despre erezii moderne. Totuși, o mișcare religioasă (și, în particular, o nouă mișcare religioasă), poate fi mai mult și chiar ceva diferit față de o mișcare sectară, față de o erezie. O mișcare religioasă este o mișcare de înnoire care poate apare într-o religie, într-o confesiune, sau în societate, în general, în afara unei religii recunoscute – dar având un conținut (agendă) și o dinamică religioasă, precum și dimensiuni sociale importante.

Cu alte cuvinte avem mișcări religioase intra-religioase, sau intra-confesionale (pozitive și divizive), și extra-confesionale.

În general, se poate admite că o mișcare religioasă apare ca răspuns unor provocări care nu primesc un răspuns pe măsură în religiile sau confesiunile dominante. Ele pot reprezenta o reacție normală, constructivă, de adaptare la noi cerințe și nevoi comunitare, de credință sau sociale, de identitate și comunitate, dar pot reprezenta, adeseori, și o reacție de frondă, revoluționară, de contestare și de înlocuire, de adoptare a unei noi direcții, aflată în contrast cu mersul general al religiei sau confesiunii în care se naște. De asemeni, nmr pot reprezenta pur și simplu forme de eroare, de înșelare, de naivitate religioasă și socială, de deteriorare critică a societății, a comunității, de comportament dictatorial (de la noi ideologii la organizații și curente distructive, la secte: nazism, satanism, etc.). Multe astfel de mișcări au aspirații globale, altele sunt retrase, mistice, interiorizate. În privința aceasta, pot fi identificate, din motive de clasificare, nmr de origine sau expresie spirituală creștină (pozitive sau eretice) și nmr de tip necreștin, oriental, etc.

Metodologie

Cursul va privi la o serie de nmr, atât de tip pozitiv cât și de tip negativ. Scopul este cunoașterea trăsăturilor generale și formularea unei atitudini comunitare și apologetice informate, dobândirea unei pregătiri apologetice.

Pe deoparte, se dorește cunoașterea principalelor caracteristici ale unor culte sau secte (a „fișelor” generale), pe de cealaltă parte, se încurajează construirea unei atitudini practice, informate, în calitate de creștini, față de ceea ce este nevoie de înnoire sau înșelătorie în viața religioasă contemporană.

Definiții cult - sectă

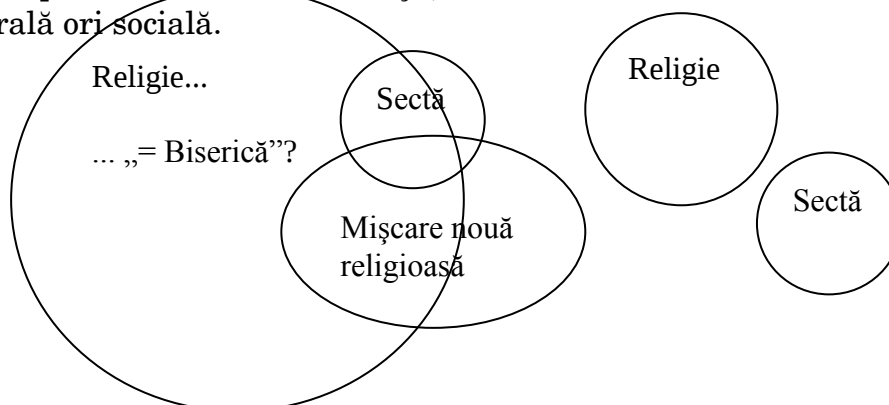
În înțelesul acestui curs, secta sau erezia (în vest, termenul consacrat este „cult”) reprezintă o abatere de la normă, un grup cu învățătură și practici care nu pot fi acceptate de principalii reprezentanți ai unei grupări, organizații, în mod special ai unei religii.

În general, atât în limba engleză cât și în limba română, „cult” are conotații teologice neutre. Cultul poate însemna un sistem de credințe și practici religioase sau gruparea de oameni care le adoptă și le practică (Webster's New Collegiate Dictionary).

Conform lui W. Martin, "... a cult might also be defined as a group of people gathered about a specific person or person's interpretation of the Bible. For example, Jehovah's Witnesses are, for the most part, followers of the interpretation of Charles T. Russell and J. F. Rutherford. The Christian Scientist of today is a disciple of Mary Baker Eddy and her interpretations of Scripture. The Mormons, by their own admission, adhere to those interpretations found in the writings of Joseph Smith and Brigham Young. It would be possible to go on citing many others, including the Unity School of Christianity, which follows the theology of Charles and Myrtle Filmore. From a theological viewpoint, the cults contain not a few major deviations from historic Christianity. Yet paradoxically, they continue to insist that they are entitled to be classified as Christians" (*Kingdom of the Cults*, p. 11).

Din acest punct de vedere ar trebui discutat și conceptul de Biserică. În vest, termenul tinde să însemne o grupare religioasă de concept sau nuanță creștină, suficient de mare ca să fie luată în considerare („Biserica” mormonă).

Pe deoparte, secta se integrează în categoria religiilor, pe de alta, reprezintă o formă, o grupare mai îngustă decât o religie, și ar putea fi tratată ca o nmr, adică, o nouă mișcare religioasă. În această perspectivă, o nmr apare ca răspuns față de unele provocări cu care se confruntă o religie sau o confesiune – ori denominațiune majoră, și poate reprezenta o reacție normală, constructivă, de adaptare la noi cerințe și nevoi comunitare, de credință sau sociale, de identitate și comunitate, dar și o reacție de frondă, revoluționară, de contestare și de înlocuire, de adoptare a unei noi direcții, forme de eroare doctrinară și de deteriorare morală ori socială.

Elementele caracteristice ale unei secte

O religie, ca să existe ca atare, are nevoie de un set de simboluri, concepte despre sacru, despre viața umană și despre viața după moarte, la care omul poate sau nu să aibă. Există un profet major, un fondator care definește ritualul, învățăturile de bază (text sacru închis sau deschis), organizarea comunității după valorile.

Religia are și funcția de a-l apropia pe om de divinitate, de natură; religia îl ajută să își organizeze viața cu principii, cu valori, cu evenimente de inițiere, favorizează structuri sociale complexe, care depășesc viața unei singure persoane.

O schema de acest fel, puțin mai dezvoltată, se găsește în cartea lui John R. Hinnells, *The Handbook of Living Religions*, pag 587, fig 14. 2

Fondatorul			
Vindecător	Profet	Cărturar	Preot
Persoană carismatică, asigură asistență și servește clientela religioasă	Dă direcții morale, are mesaje cu autoritate, călăuzește comunitatea	Este specialistul în scriptură. Păstrează scriptura, o exegetează, o aplică.	Este intermediar umano-divin, asigură cultul religios.

Caracteristicile unei secte sau cult

Cf. caracteristicile, în prelucrare după Rick Miesel.¹

1) Acceptarea unei autorități spirituale – doctrinare extrabiblice. Uneori aceasta este acceptată în locul Bibliei, alteori alături de Biblie, ca un filtru interpretativ. De cele mai multe ori este vorba de o persoană de tip profetic – apostolic și de scrierile sale care concurează în importanță Biblia. Cf. Adventism: Ellen G. White și Drama veacurilor ; Știința Creștină: Mary Baker Eddy și Cheia Sănătății prin Scripturi; Mormoni (Sfinții Ultimilor Zile): Joseph Smith și Cartea Mormonilor.

Întrebări : acceptarea Tradiției creștine sau a unor autori creștini târzii, alături de Biblie, cu aceeași autoritate cu a Bibliei, este un semn de sectarism?

¹ Informația este preluată din următoarele surse: Dave Breese, *The Marks of a Cult*; "Roman Catholicism: Is It A Cult?," Media Spotlight, Albert James Dager; (3) Harold J. Berry, *What They Believe*; George Faull and Brooks Alexander, *Cults and the Church of Christ, The Spiritual Counterfeits Project*; (5) Rick Branch, *Patterns in the Cults* (Watchman Fellowship Profile, 1994); and (6) Jack Sin, *Examining & Exposing Cultic & Occultic Movements*, April 2000, pp. 14-16; 73-78.

2) **Acceptarea unei autorități mântuitoare suplimentare față de persoana și jertfa lui Isus Hristos.** Mântuirea nu este în mod esențială asigurată de jertfa de pe cruce a lui Isus Hristos, ci și de alte elemente. Discuție: cf. păzirea Sabatului (adventism); vorbirea în limbi (pentecostalism; mișcări carismatice); închinarea la sfinți sau la Sfânta Fecioară.

3) **Menținerea unei nesiguranțe cronice cu privire la mântuire, iertare, statut salvific, care depinde de confirmări externe.** Acest aspect deschide calea unei nesiguranțe ușor de manipulat.

Întrebări: Instituie arminianismul o asemenea nesiguranță? Dar doctrina ortodox-răsăriteană sau romano-catolică despre mântuire?

4) **Existența unui lider autoritar și carismatic, de tip guru.**

5) **Atitudine exclusivistă cu privire la mântuirea altora, a celor de alte credințe sau din alte confesiuni.**

Întrebări : Reflectă exclusivismul creștin general (mântuire doar prin Hristos) o astfel de atitudine? Este exclusivismul bisericilor tradiționale sau al neoprotestanților o astfel de atitudine?

6) **Acceptarea unei teologii extremiste despre om (fatalistă sau superpozitivă; robie sau deificare). La fel, despre viitorul omului.**

7) **Folosirea arbitrară a argumentului din Scriptură, fără o exegeză atentă, corectă.**

Discuție: ce fel de argumente incorecte exegetice cunoașteți – ați întâlnit?

8) **Cultivarea dedicării totale față de o organizație și față de liderii ei, mai mult decât a responsabilității individuale față de Dumnezeu; exploatare socială și financiară.**

9) Folosirea de practici magice.

Trăsăturile distinctive ale sectei (Claudiu Dumea)

a) Elitism.

Un anumit cod de viață, ritualuri inițiatice, probe de admitere care garantează puritatea și calitatea grupului.

b) Contestare și separare

Un sectar nu se naște sectar, ci devine sectar printr-un angajament personal exprimat, în general, prin botez la vârsta adultă. Aderarea la sectă implică încetarea apartenenței la altă organizație. Martorii lui Iehova, de pildă, cer radierea din registrele de botez ale Bisericii lor de origine și îndepărtează din

spațiul lor existențial crucile, icoanele și tot ce ar putea să mai amintească de vechea lor apartenență religioasă. La originea convertirii lor la o sectă e un act de protest împotriva Bisericii pe care o abandonează. Sectarul, prin definiție, este un disident. De altfel, orice sectă începe printr-un protest împotriva Bisericii de origine.

c) Șefi carismatici.

O sectă se cristalizează întotdeauna în jurul unui lider carismatic. Acesta apare ca un om dotat cu forțe și calități neobișnuite, cărora adepții le atribuie o origine supranaturală: este un trimis al lui Dumnezeu.

d) Intoleranță, fundamentalism, schizofrenie de grup

Sectarul se identifică trup și suflet cu grupul în care a intrat. Ritualurile, jurămintele, secretul, inițierea gradată întăresc această „posesiune reciprocă”. Relațiile cu lumea din afara sectei se reduc la predicile și la prozelitismul vizând recrutarea de noi membri.

e) Nevoia de autentificare, de confirmare

Întoarcerea la origini. Prezența specială a lui Dumnezeu. Opinia publică pozitivă. Uimitor este faptul că, deși iraționalul invadează sectele, unele din noile religii manifestă o dorință arzătoare de a primi etichetare științifică. De pildă, meditația transcendențială apelează la o demonstrație care se dorește riguros științifică cu privire la tehnicile ei utilizând grafice, curbe, statistici, scheme biochimice. Această etichetă științifică și-o pune, mai ales, marea mișcare New Age, care are în sânul ei savanți de renume mondial.

Cele 5 trăsături generale ale unui cult - secte (BBC)

1. Folosește coerciția psihologică în recrutare, îndoctrinare și păstrarea membrilor.
2. Formează o societate elitistă
3. Liderul fondator este auto-ales, dogmatic, mesianic, carismatic și nu dă socoteală.
4. Se crede că „scopul scuza mijloacele” acolo unde este vorba despre strângerea de fonduri
5. Fondurile strânse nu sunt în beneficiul comunității, ci al unora puțini, a unor conducători.

Un site ortodox (<http://www.razboiulnevazut.com>) descrie secta prin următoarele 5 caracteristici:

1. Ruptură abruptă cu creștinătatea istorică.

2. Tendința spre perfecționism. Membrii sectei se simt mult mai sfinți față de cei din alte grupări religioase, mai ales fata de membrii Bisericii istorice.

3. Tendința de a supra-aprecia lucrurile secundare. Membrii sectelor au versete speciale în Scriptura pe care numai ei le înțeleg corect și pe care le consideră providențiale în susținerea teologiei lor.

4. Comunitatea exclusivă a celor mantuiți. Secta se absolutizează pe sine prin pretenția că numai ea ar reprezenta comunitatea celor mantuiți/ iluminați/ aleși.

5. Rolul central al grupării în evenimentele de la sfârșitul lumii. Secta este convinsă că a luat naștere conform unui plan special al lui Dumnezeu, pentru a umple un loc lăsat liber de Biserica departată de la credința adevărată.

O problemă de vocabular, de terminologie redefinită.

Erezie	Termen	definiție erezie	definiție creștină
Mormoni	Dumnezeu	Mulți dumnezei (Tatăl, Fiul, Duhul Sfânt, orice om desăvârșit)	Un singur Dumnezeu, în trei persoane, de-o ființă
Mormoni	Cuvântul lui Dumnezeu	Biblia, Cartea lui Mormon, cuvintele lui J. Smith, B. Young, ale președintelui în funcție (Profet, văzător, revelator)	Biblia, Sfânta Scriptură
Martorii lui Iehova	Isus Hristos, Fiul lui Dumnezeu	Nu e divin, e creat de Iehova, ca un prim fiu al său	Dumnezeu Fiul, creator al lumii
Martorii lui Iehova	A doua venire a lui Isus	Isus, adică arhanghelul Mihail, se ocupă de pământ, din nou, invizibil însă, din 1914	Isus revine pe nori, în glorie, ca să stăpânească și să judece pământul.
Martorii lui Iehova	Isus a înviat	Isus a fost re-creat de Dumnezeu în ceruri	Isus, omul, a fost înviat de Dumnezeu, în gloria sa de Fiu divin
Știința creștină	Păcat	Iluzie, eroare, nu este real	Neascultare de Dumnezeu

New Age	Mântuire	Să devin una cu universul, cu Dumnezeu	Să fiu răscumpărat prin jertfa ispășitoare a lui Isus Hristos
Noul Ierusalim	Cuvântul lui Dumnezeu	Proorociile specifice date sectei	Biblia, Sfânta Scriptura
Adventism de ziua a 7a	Spiritul profeției	Ellen G. White	Duhul Sfânt, Duhul care dă profeție

La sfârșitul cap. 2, W. Martin notează câteva observații modul în care creștinii trebuie să înțeleagă problemele specifice ridicate de acest vocabular teologic modificat:

1. Membrul obișnuit al sectelor (cultelor) își cunoaște terminologia destul de bine. Are, de asemeni, o bună cunoaștere a uzajului creștin și e pregătit să-și apere inteligent părerile în mai multe domenii teologice.
2. Sectantul bine antrenat evită definirea termenilor în domenii cum sunt teologia trinitară, divinitatea lui Hristos, doctrina ispășirii, învierea în trup a lui Isus, mântuirea prin har și prin credință, etc. Sub presiune, el va încerca să folosească termenii în înțeles general acceptat, ortodox, și nu își va defini termenii în mod exact decât dacă va fi silit.
3. Creștinul bine informat trebuie să caute un punct de separare, de delimitare a părerilor, care este, de obicei, autoritatea Scripturii.
4. Lucrătorul creștin interesat trebuie să cunoască terminologia sectelor ca să poată înțelege gândirea unui sectant și modul în care poate aduce o mărturie relevantă.

Exemple de nmr, culte, secte:

Nmr:

Exemple de mișcări religioase înnoitoare, intra-confesionale:

Mișcări monastice

Misiunea iezuiților (interacțiune complexă)

Oastea Domnului

Erezii:

Noul Ierusalim

Stiliștii

Mișcări nmr neo-protestante:

Alege viața

Awana

Promise Keepers

Cuvântul vieții (drumul spre confesiune)

Baptism și Penticostalism

Carismatism

Willow Creek, Seeker – oriented services (Rick Warren?)

Emerging Churches

Secte, culte pe relație protestantă:

Știința creștină

Scientologia

New Age

Martorii lui Iehova

Mormoni

Exemple notorii: Templul Poporului

Nmr păgâne, externe creștinismului:

Hinduismul și noile mișcări

Neopăgânismul: Wicca

Budism

Ocultism – vrăjitorie (neagră, albă)

Satanism

Exemplu NMR evanghelic: Promise Keepers

Mișcarea Promise Keepers

I. Group Profile

1. Name: Promise Keepers

2. Founders: Bill McCartney (co-founded with Dave Wardell)

3. Date of Birth: August 20, 1940

4. Birth Place: Riverview, Michigan

5. Year Founded: 1990

Scurt istoric After 13 seasons as head football coach at the University of Colorado, Bill McCartney unexpectedly resigned on November 19, 1994. Being the winningest coach in the history of the University of Colorado, McCartney made a decision to devote his life and career to a parachurch religious organization he founded, Promise Keepers.

The idea for the Promise Keepers group evolved in March of 1990 while McCartney and friend, Dave Wardell, PhD, were driving to a Fellowship of Christian Athletes (FCA) banquet in Pueblo, Colorado. Wardell was the Colorado State Director of FCA at the time. During their three hour car ride, the men discussed their faith and the factors that had changed their lives spiritually.

Their conversation centered around the concept of "Christian Discipleship" and how to help men come together and grow spiritually. They envisioned thousands of men gathering in sports stadiums across the United States to worship, pray, and learn together. This vision was seen as "training in godliness and integrity."

On March 20, 1990, Promise Keepers was created. Later that year in July, seventy-two men began the group with a meeting. The first conference was held at the University of Colorado at Boulder in July, 1991. 4,200 men attended. Two years later at the third conference, the attendance reached 50,000 and filled Folsom Stadium in Boulder. The following year Promise Keepers filled stadiums in seven cities with an attendance of almost a quarter of a million. Over the next four years more than two million men attended Promise Keeper rallies in fifty rallies in stadiums across the country. An additional 700,000 were predicted to

attend the "Standing in the Gap" rally on the Washington Mall on October 4, 1997. This rapid growth in attendance at rallies makes Promise Keepers the fastest growing religious movement in the United States.

Texte sacre

Textul declarat este Biblia, despre care gruparea afirmă că o cred ca “pe revelația scrisă a lui Dumnezeu pentru om, care este inspirată verbal, cu autoritate și fără eroare în manuscrisele originale.” Adesea în prezentarea mișcării (cele șapte promisiuni de bază) sunt citate versetele Marcu 12.30-31 și Matei 28.19-20.

Sectă sau cult?

Negative sentiments are typically implied when the concepts "cult" and "sect" are employed in popular discourse. Since the Religious Movements Homepage seeks to promote religious tolerance and appreciation of the positive benefits of pluralism and religious diversity in human cultures, we encourage the use of alternative concepts that do not carry implicit negative stereotypes. For a more detailed discussion of both scholarly and popular usage of the concepts "cult" and "sect," please visit our Conceptualizing "Cult" and "Sect" page, where you will find additional links to related issues.

Mărimea grupului

While Promise Keepers has both a national and international organizational structure, it is not a membership organization in the conventional sense. In 1995 and 1996 almost two million men attended rallies in thirty-five stadiums nationwide. Over half-a-million attended rallies in 1997 prior to the October 4 rally in Washington which is estimated to draw over 700,000 participants. Attending a conference does not constitute belonging to the movement, but it is an indicator of the impact this group has had in just a short while. Groups have been organized in Canada, Australia, and New Zealand. The leadership expects Promise Keepers to expand to other nations, but their strategy is to offer assistance to indigenous leadership rather than exporting the American model.

II. Credințele grupului

The beliefs of the Promise Keepers are essentially those of conservative Evangelical Christianity. The group, however seeks to be an inclusive movement. Thus, it tends to stress general evangelical beliefs rather than specific details. In addition to *the Bible*, the group has a code of *Seven Promises*. The beliefs of the Promise Keepers are presented as (1) a Message, (2) a Mission Statement, (3) a Vision Statement, and (4) the *Seven Promises*.

Mesajul grupului

"Christian growth starts by making promises. The *Seven Promises* are meant to point men toward Christ-likeness, so that He might transform them from the inside out. This is a process. Only through God's grace and the strength of the Holy Spirit can men become more like Jesus Christ, and be godly influences in their relationships and in the world."

Misiune

"Promise Keepers is a Christ-centered ministry dedicated to uniting men through vital relationships to become godly influences in their world."

Viziune

"A long-range picture of the potential impact of a faithfully executed mission; a world-wide movement of God among men on their knees in prayer and humility, on their feet in unity."

Cele șapte promisiuni

A Promise Keeper is committed: to honoring Jesus Christ through worship, prayer, and obedience to His Word, through the power of the Holy Spirit.

a)to pursuing vital relationships with a few other men, understanding that he needs brothers to help him keep his promises.

b)to practicing spiritual, moral, ethical, and sexual purity.

c)to building stonger marriages and families through love, protection, and biblical values.

d)to supporting the mission of church by honoring and praying for his pastor and by actively giving his time and resources.

e)to reaching beyond any racial and denominational barriers to demonstrate the power of biblical unity.

f)to influencing his world, being obedient to the Great Commandment (Mark 12:30-31) and the Great Commission (Matthew 28:19-20).

A member's primary devotion in life is to honor Jesus Christ and to change and grow spiritually through worship and prayer. Members must commit to meet in small groups of men several times a month to talk about their beliefs and pray for one another. A member must resist sinful temptations and commit to honoring his wife and family. Promise Keepers must provide help and prayer for the local pastors, as well as encourage and support men of all races, ethnic, and denominational backgrounds as fellow Promise Keepers.

Organizare

Promise Keepers facilitates the spread of their message through a dozen or so conferences they hold across the country every year and also in small groups that

men take part in. Conferences take place in sports stadiums and participation is restricted solely to men. The two day events are organized in an effort to bring together men from around the nation for worship, prayer, and teaching. Various inspirational speakers give their testimonies and encourage the attendees to keep and help understand why keeping their promise will make a difference in their world.

A Field Ministry whose primary focus is to reach out and spread the word of the Promise Keepers to local churches was created in 1991. Within the National Field Ministries Division of Promise Keepers there are three components: Key Man, Ambassadors, and Task Forces. In an effort to carry out their vision at the grass-roots level, members go to their local churches to "recruit, train, and deploy men."

Key Man: represents his local church and is responsible for building an effective ministry and for communicating with the Promise Keepers.

Ambassador: a volunteer who is a representative to the Key Men. His duties include recruiting Key Men to promote ethnic and racial harmony throughout the group.

Task Force: exists as a liason between the planning and promoting of conferences as well as working closely with Promise Keepers.

III. Current Issues "Standing in the Gap: A Sacred Assembly of Men" Washington, DC (October 4, 1997)

The gathering, "<http://www.promisekeepers.org/manual/97pkconf/standgap.htm>" target="_blank""Stand in the Gap: A Sacred Assembly of Men," seeks to draw men from across the country and from diverse backgrounds, albeit explicitly Christian backgrounds. This multitude of men will gather in the name of Jesus Christ, "to confess personal and collective sin," and to present themselves "as godly men on their knees in humiliy, then on their feet in unity, reconciled and poised for revival and spiritual awakening." The "<http://www.promisekeepers.org/manual/97pkconf/standgap2.htm>" target="_blank"Sacred Assembly is scheduled to last from noon til sundown .

The name "Stand in the Gap" is taken from Old Testament scripture. *"I looked for a man among them who would build up the wall and stand before Me in the gap on behalf of the land so I would not have to destroy it, but I found none."* (Ezekiel 22:30)

The context of this scripture is a call for righteousness in the presence of a land filled with ungodliness. The goal of the rally, as is the goal of the broader Promise Keeper effort is to encourage revival in America. The organizational leadership also frequently quotes 2 Chronicles 7:14, the thematic scripture of the *Washington for Jesus* rally of April 29, 1980: *"If my people who are called by My name will humble themselves and pray, and seek My face and turn from their*

wicked ways, then will I hear from heaven, and will forgive their sin, and heal their land."

The proximity of the rally to the Million Man March organized by Nation of Islam leader Louis Farrakhan has understandably drawn comparisons. Both are all male events, and both enjoined men to repent and assume greater responsibility for leadership of their families. The leadership of Promise Keepers has sought to down play parallels between the two events. Christian men who attended the Million Man March are welcome, but an invitation was not extended to Louis Farrakhan specifically or Muslims in general. This is a gathering for Christian men. More particularly, the orientation of the group is evangelical. Liberal or mainline Protestant leadership have generally not been enthusiastic about Promise Keepers; some have been openly critical. Male exclusivity is, understandably, one important source of criticism.

Women and Promise Keepers

Many national groups that promote women's rights have been critical of Promise Keepers for their views on the role of women in the religion and in the home. The National Organization for Women (Now) has been especially critical. Their criticism goes beyond the male exclusivity of the group to a critique that views Promise Keepers as an orchestrated campaign to take back the hard won battles of the feminist movement. Patricia Ireland, President of NOW argues that "when Promise Keepers speak of 'taking back America for Christ,' they also mean to take back the rights of women." NOW leadership views the Promise Keepers as an extension of the conservative Christian Right. "The top leadership behind McCartney," claims an open letter to NOW activists, "reads like a who's who of the political religious right, such as Jerry Falwell, Pat Robertson and James Dobson -- people who consider the Republican Party too moderate!" Other organizations have joined in linking Promise Keepers to the Religious Right. Two notable groups, People for the American Way and the American Civil Liberties Union, have been cautious in their criticism. A search of both of these groups' web pages revealed no mention of Promise Keepers.

Promise Keepers claim the Bible enjoins men to be the spiritual head of the home, but they deny that this implies male dominance. This spiritual division of labor, they claim, demands that males assume greater responsibility for the well-being of the family. While women do not participate in Promise Keeper activities, they are encouraged to help with various administrative aspects of the organization. They volunteer their time by selling merchandise, answering questions, passing out literature, and doing other things before and after conferences. Indeed, women are key players both in facilitating and spreading the message of the group. Indeed, many women encourage their husbands to participate. And many have offered testimonials as to how Promise Keepers have positively changed both their marriages and their husbands' lives.

Adam's Rib

One group of women whose husbands are all Promise Keepers have created a magazine called Adam's Rib. The primary focus of the text is to spread the gospel of Promise Keepers as told from their point of view as women who live with it everyday. Various articles give testimonials and opinions in an effort to bring together women who are married to Promise Keepers to pray together for their husbands.

Suitable Helper's

Another group of women have created a support group known as Suitable Helpers. In 1993, the founder, Cheri Bright, "felt led by the Lord to begin a unique ministry for women." The group holds several conferences throughout the year that bring together other women involved with Promise Keepers through their husbands.

Commercialization and Growth

The budget of Promise Keepers for 1996 was \$96.4 million. Tickets to most of the rallies cost \$60 and much merchandizing of books, tapes, CDs, T-shirts, caps, pens, etc. occurs at the rallies. Sales of merchandise accounted for \$16.4 million in revenues in 1997. Many have criticized the admission tickets and merchandizing as commercialization of religion. Promise Keepers counter that staging a rally in a sports arena is an expensive proposition. Almost three-quarters of their 1996 budget went to paying the costs of rallies, training, and publications. Skeptics question the cost of well-paid musicians and preachers who come to the rallies, in part, to promote sales of their music and books.

Questions have also been raised about the staffing of Promise Keepers. McCartney receives no salary, but he does receive a \$4,000 speakers fee when he addresses a rally. Randy T. Phillips, president of Promise Keepers, received a salary of \$132,000 in 1996 and organizational salaries in 1996 doubled to more than \$20 million. Skeptics question whether this is religion or the commercialization of a religious concept.

Theological Controversies

Evangelical Christians are prone to exclusivity and proclaiming that others have strayed from the biblical foundations of the faith. Not surprisingly, while liberals and feminists criticize Promise Keepers for being theologically, politically and socially conservative, many evangelicals question the biblical authenticity of the movement. The scores of web sites created by local Promise Keepers tends to overshadow the biblical critics, but the critics are present in considerable numbers.

IV. Links to Promise Keepers Web Sites

A Word on Searching for Promise Keeper Pages

Searching for information about the Promise Keepers on the WorldWide Web can be a frustrating experience. Hundreds of PK pages have been created in conjunction with rallies by local chapters seeking to spread the word, and by individuals just wanting to do their part. And lots of people have apparently learned how to "spam" the titles with key words so that their pages come up again and again with major search engines. On three separate search engines we went 40 items deep without finding the official home page of the Promise Keepers. Sometimes finding a link to the official page can be difficult. On one search engine, the top ten hits (all scoring 100%) were for websites created for four rallies (three each for Dallas and Oakland, and two each for Indianapolis and Pontiac).

For one who is interested in gaining a broad array of perspectives, locating valuable resources can be trying. With luck, or dogged perseverance, one will eventually find one's way beyond the smothering repetitiveness of sites authored by Promise Keepers to an entirely different genre authored by people who, at best, view the Promise Keepers as seriously misguided, but usually see them as a serious threat to the integrity of The Faith. To these biblical fundamentalists, the Promise Keepers are part of a broader conspiracy that might be likened unto the Sirens of Greek mythology, luring innocent Christians and dashing their faith and salvation against the rocks. For most visitors, these sites will quickly take on the same repetitive character as the multiple sites created by Promise Keeper enthusiasts.

When this site was created in the Spring of 1997 we listed over two dozen links. With the benefit of a second review, it is clear that much of what we had listed added little new information or perspective. Thus, we have reduced the number of links to less than ten. As is the standard format of profile pages on this web site, we begin with the official home page followed by unofficial sites that are sympathetic to the goals of the Promise Keepers. This is followed by a few links that are illustrative of secular and biblically-based critique. There are not doubt useful sites that we have not located. We welcome suggestions for additional sites that will help us create more comprehensive coverage of this increasingly significant religious movement.

Promise Keepers: The Official Homepage

This is the official homepage of the Promise Keepers. It is a professionally constructed page with a vast amount of information about the organization's history, beliefs, and organization. In addition, one will find position statements and comments on many issues on which the group has been criticized. An examination of the information on the organization of the "<http://www.promisekeepers.org/manual/sitg/index-sitg.htm>" target="_blank"Stand in the Gap" rally reveals considerable organizational sophistication. Many groups come to the Mall in Washington to present their

cause to the nation. No prior rally has so effectively utilized the Internet to organize a gathering. <http://www.promisekeepers.org/>

New Man Magazine

New Man is an unofficial, but closely aligned magazine of the Promise Keepers. It offers a different article from the current issue each day. Past issues are indexed and online. This is an excellent site to gain insight about the messages and goals of Promise Keepers.

<http://www.newmanmag.com/>

The Unofficial Promise Keepers Resource Map

This page is the unofficial page created by Timothy VanFosson, a computer center employee at the University of Iowa and member of Promise Keepers. A significant feature of this site is a map of the U.S. which helps to locate Promise Keepers chapters and activities by states. Van Fosson has also organized links to the official site which can be helpful in locating information. Click on "info" on the front page for an index of materials on this page.

<http://www.ccad.uiowa.edu/~timv/promise/>

Promise Keepers, Pro and Con

Assessment of Promise Keepers by the Ontario Centre for Religious Tolerance. Offers background information about PKs along with other assessments, both positive and negative.

http://www.religioustolerance.org/chr_pr.htm

"<http://www.uttyler.edu/meidenmuller/scholarship/dissertation.htm>"
target="_blank"Promise Keepers: An Introduction

The introductory chapter to the PhD dissertation of Michael E. Eidenmuller. A valuable overview and framing of issues. A bibliography at the end of the chapter includes several items not included on profile page. Also of possible interest is a slide presentation that includes photos of Promise Keepers gatherings.

<http://www.uttyler.edu/meidenmuller/scholarship/dissertation.htm>

NOW on Promise Keepers

The National Organization for Women views Promise Keepers as another front of the Religious Right and, hence, a serious threat to the feminist movement. They have mobilized a campaign against Promise Keepers that may equal their earlier efforts against Pro-Life groups. This page is a gateway to a number of NOW documents and resources they are generating for this campaign.

<http://www.now.org/issues/right/pk.html>

The Center for Democratic Studies

This liberal center joins NOW in expressing deep distrust of the motives of Promise Keepers. They publish PK Watch and a video which may be ordered from this site.

<http://www.edsresearch.org/>

David Cloud's Cloudy View of the Promise Keepers

David Cloud is editor of a web site that goes by the name Way of Life Literature. He also produced a magazine called O Timothy. Both of these ventures are associated with the Bible Baptist Church of Oak Harbor, Washington. Cloud finds fault in the practices and beliefs of many Christians, but the Promise Keepers are near the top of his list of those who have strayed from his view of biblical truth. For a sampling of how some fundamentalist Christians can cut up the beliefs of fellow evangelicals, this is an informative site.

<http://www.whidbey.net/~dcloud/>

Does the Promise Keepers Represent Revival in Today's Church?

The answer is obviously no. This is an example of theological critique that gets pretty nasty. The page consists mostly of links to other critical pages, although the creator of the page has added some content. Link titles such as "Promise Keepers: 'A Return to Pagan Rites?'," "'Macho Men' for Christ," and "A Phallic Jesus?" give some clues as to the messages of biblical heresies one can expect to find here. With Christian brethren like this, Patricia Ireland may seem like a welcome critic.

<http://lonestar.texas.net/~renaldo/pk.htm>

Promise Keepers Says Room For Many Opinions in God's Kingdom

The page offers a criticism of the Promise Keepers by author David Cloud. It is distributed by Way of Life Literature's Fundamental Baptist News Service. The article gives reasons why the beliefs of the Promise Keepers could be incorrect. Direct Passages are quoted.

<http://www2.bitstream.net/~thebible/FBNS439.html>

Among the Promise Keepers

This is a collection of several articles and comments from *The New Republic* that appear in condensed form in the *Utne Reader*. The article includes comparisons between the Stand in the Gap Assembly and the Million Man March.

<http://www.utne.com/lens/cs/12cspromisekeepers.html>

Promise Keepers: Blessing and Caution

A generally favorable article about PK which appeared in the *Dallas/Fort Worth Heritage*, a monthly Christian newspaper. A link to the *Heritage* web page permits access to an archive of articles which have appeared in this magazine.

<http://www.fni.com/heritage/may95/promise.html>

Promise Keepers: Ecumenical "Macho-Men" for Christ?

A critical article from a theological perspective from the Biblical Discernment Ministries.

<http://rapidnet.com/~jbeard/bdm/Psychology/pk/pk.htm>

What Do These Men Really Mean by Unity?

A book review of *The Awesome Power of Shared Beliefs* by E. Glenn Wagner, A Promise Keeper Vice president. The review appeared in *The Christian Conscience*. A link provides access to other reviews of Promise Keeper books.
<http://www.christianconscience.com/pk/unity.htm>

Promise Keepers Exposed
Yet another web page that finds fault with the Promise Keepers. This one claims to be "the best literature exposing PKs on the Web."
<http://www.geocities.com/hebrews928/pklit.html>

V. Bibliography

Books and Articles by Promise Keepers

Jansen, Al and Larry K. Weeden, eds. 1994. *Seven Promises Of A Promise Keeper*. Colorado Springs, CO: Focus on the Family.

McCartney, Bill (with Dave Diles). 1995. *From Ashes to Glory*. Nashville, TN: Thomas Nelson.

ú Scholarly Publications

Brickner, Bryan T. 1999. *The Promise Keepers: Politics and Promises*. Lexington, MA: Lexington Books.

Claussen, Dane S. ed. 1999. *Standing in the Promises: Promise Keepers and the Revival of Manhood*. Cleveland, OH: Pilgrim Press.

Claussen, Dane S. ed. 1999. *The Promise Keepers: Essays in Masculinity and Christianity*. Jefferson, NC: McFarland.

Messner, Michael. 1997. *Politics of Masculinities: Men in Movements*. Beverly Hills, CA: Sage.
(Contains chapter on Promise Keepers)

Magazine Articles

Alsdurf, Phyllis E. "McCartney on the REBOUND: How a workaholic jock and insensitive husband became the nation's leading Promise Keeper."
Christianity Today. May 18, 1998 Vol. 42, No. 6.

Conasen, Joe. "The Promise Keepers are Coming: The Third Wave of the Religious Right." *The Nation* 7 October 1996: 11-19.

DeCelle, Douglas. "Among the Promise Keepers: A Pastor's Reflections." *Christian Century* 3 July 1996: 695-697.

Feuerherd, Peter. "Not Your Momma." *Commonwealth* 25 October 1996: 31.

Hacket, David G. "http://www.trincoll.edu/depts/csrpl/promise_keepers.htm" target="_blank" "Promise Keepers and the Culture Wars." *Religion in the News*. June 1998. 1:1.

Hannaham, James. "Losers, Weepers: God and Man at Shea." *Village Voice* 1 October 1996: 31.

Miller, Holly G. "Real Men Keep Promises." *The Saturday Evening Post* July 1996: 46-47.

Novosad, Nancy. "God Squad." *The Progressive* August 1996: 25-27.

Pharr, Suzanne. "A Match Made In Heaven." *The Progressive* August 1996: 28-29.

Rabey, Steve. "Where is the Christian's Men Movement Headed?" *Christianity Today* 29 April 1996: 46-49.

Spalding, John D. "Bonding in the Bleachers: A Visit to the Promise Keepers." *Christian Century* 6 March 1996: 260-265.

Summer, Bob. "Male Spirituality on the Move." *Publisher's Weekly* 11 March 1996: 28-31.

Swomley, John. "Watch on the Right: Promises We Don't Want Kept." *The Humanist* February 1996: 35-36.

Tapis, Andres. "Promise Keepers Hear Minority Message." *The National Catholic Reporter* 25 October 1996: 15.

White, Gayle. "Clergy Conference Stirs Historic Show of Unity." *Christianity*

Today 8 April 1996: 88.

Created by Susan M. Lutz, for Soc 257: New Religious Movements
Spring, 1997, Last Modified 07/23/01

Sectă ortodoxă : Noul Ierusalim de la Pucioasa

Noul Ierusalim este o grupare cu specific apocaliptic (de unde vine și denumirea), condamnată de Sf. Sinod al B.O.R. (1993).

Noul Ierusalim, de la Glodeni, lângă Pucioasa (cf. Cristian Tabără, ediția din 30 martie a emisiunii "Te vezi la Știrile ProTv", difuzată de Pro Tv începând cu ora 13:15) a început în 1955, când o femeie din zonă, numită Virginia și considerată "piatra de temelie" a comunității Noului Ierusalim, a început să vorbească despre mesajele primite de la divinitate. S-a stârnit atunci un curent de opinii foarte puternic, pro și contra, însă, treptat, alte persoane au dus mai departe mesajul Virginiei, iar în 1990, s-au pus și bazele unei biserici cu o arhitectură aparte, asemănătoare unui templu ziggurat.

Printre fondatori sunt Tărcuță Mihaela cu soțul ei Tărcuță Emilian; Ilie Bunea; Spiridon Șerban cu soția, fiul și fiica; Nicolae Nedelcu cu soția și fiica; Marian Zidaru cu soția Victoria și fiul lor Simion; precum și Sandu Dan (zis "Tataia"). S-

a afirmat adesea că “toți cei 14 aud Cuvântul lui Dumnezeu”, deși s-ar părea că doar Tărcuță Mihaela primea “Cuvântul”, susținând că „îl aude în cap sau în urechi, mai întâi ca un vuiet de suflare de vânt, iar apoi, de îndată, în cuvinte limpezi și pline de substanță.”

Fondatoarea este Tărcuță Virginia (d. 1980), care a fost declarată „sfântă” și a fost cinstită cu slujbe, acatiste, icoane etc. La Glodeni, lângă Pucioasa (Jud. Dâmbovița), au construit, după planurile soților Zidaru, un templu-ziggurat, în care nu au acces decât cei inițiați. Alături, s-a înființat o „mănăstire” mixtă, sfidând canoanele (chilii, spații de cazare pentru „frați” și „surori”, ateliere de „creație” etc.). La început, Tărcuță Virginia și adepții ei au avut binecuvântarea arhiepiscopului Irineu Pop Bistrițeanul, care a sfințit complexul la inaugurare, iar apoi a retractat, rămânând arhiepiscop-vicar.

Gruparea publică un ziar lunar, cât și în volum separat, „cuvântul lui Dumnezeu” – mesaje divine transmise sub formă de „revelație deschisă” – atât Virginiei, cât și urmașilor ei. Textele provin de la Dumnezeu Tatăl, Hristos, Maica Domnului sau „sfânta” Virginia și se adresează adepților într-un stil predicatorial naiv, cu greșeli de ortoepie supărătoare. Inspirația este evidentă după mesaje similare din lumea catolică (Medjugorje). Mesajul lor este unul general apocaliptic.

Printre caracteristicile sectei se numără următoarele trăsături:

- România este Noul Ierusalim (țară aleasă a fi izbăvită de urgia Apocalipsei, dar nu pentru ierarhie, care e acuzată de corupție, ci pentru credincioșii ei; sunt citate așa-zisele profeții ale lui Sadhu Sundar-Singh, o seamă de profeții puse pe seama vestitului creștin indian, și datate la începutul secolului 20).
- post continuu, inclusiv duminica și-n sărbători. Hrana cu alimente curate, necontaminate (nepoluate).
- căsătoria albă
- port specific: bărbii și plete lungi (cozi), haine de in și cânepă.
- calendarul vechi (în legături cu stilistii, cu care caută să implanteze schituri în țară)
- încurajarea locuirii la case, nu în blocuri.

„Atelierul de creație creștin-ortodox”, sub patronajul soților Zidaru, a imprimat un stil aparte, apocaliptic, în arta religioasă românească.

Notă: această prezentare este preluată din cursul de misiologie scris de pr. lector David Pestroiu.

Exemple de sectă de tip protestant-evangelic: Adventismul de ziua a 7a (ASZ).

Secolul 19 și caracteristicile sale filosofice – religioase (apocalipticismul)

Secolul 19 s-a dovedit un secol extrem de efervescent și de productiv din punct de vedere intelectual și politic. Se poate vorbi de o anumită culme în filosofie și în știință, în concepția despre om, care a creat condițiile unei înclinații spre teorii globale, cuprinzătoare despre viață, despre civilizație. Lucrul acesta se poate vedea în mai multe domenii, în știință cât și în ideologie politică, în filosofie, în teologie. Este secolul concepției comuniste a lui K. Marx și F. Engels, secolul apariției darwinismului, secolul teoriilor integratoare ale lui Maxwell pentru magnetism și electricitate (fizica părea să fi atins o stare de completitudine teoretică). În religie, apar mișcările milenariste – adventiste, care așteptau a doua venire a lui Hristos și o calculau ca fiind iminentă, sau noi interpretări curajoase cum ar fi învățăturile mormone, în interiorul lumii creștine, sau religia Bahaii, în lumea hindusă – budistă. Toate au ceva în comun: secolul 19, ca perioadă de apariție, și o încercare de teoretizare globală, ca abordare a lumii.

Într-adevăr, la sfârșitul secolului 19, după aproape 2000 de ani de investigații intelectuale (începând cu filosofii greci și continuând cu cei medievali și renașcentiști), gânditorii și savanții considerau că au început să înțeleagă universul (teoria materiei, a energiei, electricitate și magnetism, termodinamică, teorii ondulatorii despre lumină și sunet, etc.; I. Newton, G. Galilei, Lagrange, Laplace, Hamilton, H. Poincare, J.C. Maxwell). A. Michelson (1852-1931) și W. Thomson, Lord Kelvin (1824-1907), sunt citați cu afirmații în care exprimau tocmai acest sentiment că, excluzând câteva detalii (privitoare la radiații, la teoria luminii – efectul fotoelectric, difracția etc.), fizica prezintă un tablou aproape complet, coerent și exhaustiv, al lumii (cf. H. Ch. von Baeyer, *A Century of Physics*).

Charles Darwin (1809-1882), studiază medicina și teologia, iar în cele din urmă botanica și geologia, în care, de fapt, va și excela. În relații strânse cu Ch. Lyell, care a construit teoria dezvoltării treptate a vieții pe Pământ, și cu biologul A. Wallace, Ch. Darwin creează teoria evoluției, începând din 1836, și o expune în 1859, în cartea sa „Originea speciilor”. Dincolo de principii specifice și de discuții pro și contra, este demn de remarcat că teoria încearcă o explicație generală, globală, a dezvoltării vieții pe pământ.

Martorii lui Iehova

apud Alex Ionescu

Martorii lui Iehova este o secta axată pe practicarea unui prozelitism agresiv din usa-n usa. Organizația pe care aceștia o reprezintă este cunoscută sub numele de Turnul de veghere și Societatea pentru tractate, Watchtower Bible and Tract Society (W.T.B. & T.S.), renumită pentru accentul pe care-l pune asupra profetiilor vremii sfârșitului, însă de mai multe ori profetind gresit sfârșitul lumii. În același timp, Organizația Turnului de Veghere exercită un control sever asupra Martorilor lui Iehova și le interzice acestora participarea la activități sociale cum ar fi sărbătorirea zilelor de naștere, a Crăciunului, a Pastelui, sau a Zilei Mamei, sau le interzice salutul drapelului național, votatul și serviciul

militar, sau transfuziile de sange. Prin aceste restrictii Organizatia Turnului de Veghere creeaza un zid de izolare a Martorilor fata de restul societatii. Organizatia Turnului de Veghere si Societatea Tractatului pretindeca este singura organizatie pe care Dumnezeu o foloseste in zilele noastre pentru a invata adevarul Lui si a vorbi in Numele Lui. Conform Organizatiei Turnului de Veghere toti cei care nu sunt martori ai lui Iehova vor fi anihilati de Dumnezeu la Armaghedon, un eveniment al judecatii divine cu a carui iminenta ameninta tot timpul. Societatea Turnului de Veghere tipareste saptamanal peste 15 milioane de copii ale revistelor ei in 120 de limbi iar peste 5 milioane de Martori ai lui Iehova ii raspandesc doctrinele in 230 de tari.

Istoric

Doctrina miscarii nu este nici originală, nici biblica, fiind mai degraba un colaj de interpretari foarte la moda in vremea fondatorului mișcării, Charles T. Russell (1852-1916). El este cel a pus bazele gruparii Martorilor lui Iehova. In adolescenta acesta si-a negat traditia prezbitariana de care apartinea alaturandu-se putin mai liberalei Biserici Congregationale, grup pe care de asemenea l-a parasit. A negat dumnezeirea Domnului Isus Hristos si invataturile biblice ale iadului si pedepsei vesnice. Fara a poseda vreo pregatire biblica formala, Russell doar a imprumutat si a adaptat diversele invataturi ce erau populare in vremea lui[1]. De pilda, Adventismul este cel ce l-a influentat in negarea iadului, iar un grup dizident al Adventismului i-a starnit interesul in studierea profetiilor vremurilor sfarsitului de unde a imprumutat crezul ca Hristos urma sa se intoarca invizibil pe Pamant in anul 1874, si ca anul 1914 era anul in care lumea trebuia sa fie distrusa dupa care se inaugura Mileniul.

In anul 1879 Russell si-a publicat propria sa revista denumita "Turnul de Veghere si Vestitorul Prezentei lui Hristos"[2] in care si-a promovat propriile invataturi. Fiindca oamenii au fost atrasi de prezicerile senzationaliste ale sfarsitului, organizatia a crescut in numar.

In pofida lipsei sale de pregatire formala in teologie si de cunoastere a limbilor originale Russell a pretins ca el era singurul care cunostea adevarul condammand in mod viguros toate celelalte religii crestine. In consecinta, pastorii mai multor bisericii au inceput sa demaste invataturile false ale lui Russell si caracterul sau indoielnic[3].

In anul 1913 ziarul "The Brookly Daily Eagle" a demascata incercarile frauduloase de a vinde un grau obisnuit la pretul exorbitant de 60 de dolari sacul (35,24 litri) sustinand ca este un "grau miraculos". Același ziar a demascat politica de promovare a ereziilor lui Russel, care investește enorm în spații publicitare în care prezintă misiuni, organizații, discursuri fictive, turnee exagerate etc[4]. Caracterului de șarlatan a mentorului și fondatorului mișcării, îi sunt adaugate si alte elemente care indica fraudă spirituala urmarita de acesta: profetiile neimplinite, relatiile de familie dezastruoase si divortul de sotia sa.

Dupa ce profetiile lui privind sfarsitul lumii s-au dovedit nereale, neimplinindu-se nici in data initial prorocita (1914) si nici in urmatorii 2 ani, conform schimbarilor de data facute de Russel, acesta a murit in 1916, lasand in urma sa o teribila dezamagire multimilor pe care le-a atras prin mistificarile sale. Comunitateamartorilor lui Iehova si societatea WT, au ramas intr-o confuzie totala[5]. De aceasta confuzie a profitat atunci Joseph Franklin Rutherford carea preluat controlul organizatiei. Rutherford (1869-1942) a folosit la randul sau amenintarea Armaghedonului pentru a-i intimida pe Martorii lui Iehova. Astfel, el a publicat Misterul Incheiat (The Finished Mystery), o carte in care a prezis ca in 1918 Dumnezeu va nimici bisericile si milioanele lor de membrii, dupa care in anul 1920 toate regatele lumii vor fi cuprinse de anarhie. Rutherford sustinea ca singura modalitate de a scapa de judecata iminenta si de nimicire era de a se intra in randurile organizatiei Turnului de Veghere. Teama de Armaghedon i-a motivat pe Martori sa se straduiasca exemplar in a vinde cartile lui Rutherford si restul de literatura a Turnului de Veghere. Cand au esuat prezicerile din 1918 si 1920 Rutherford a stabilit o noua data intr-o alta carte intitulata Milioane ce traiesc acum nu vor muri niciodata invata ca mileniul urma sa se inaugureze in 1925 si ca sfinti ai Vechiului Testament ca, Avraam, Isaac, Iacov si David trebuiau sa invieze. Sub acest pretext s-a procedat la o serie de abuzuri din partea sa si la exploatarea martorilor care aduceau miscarii si lui personal venituri considerabile.[6]

Sirul sarlatanilor care au condus aceasta mina de aur care consta in exploatarea credulitatii si naivitatii oamenilor a continuat si dupa Rutherford, prin afaceristi ca de exemplu Nathan H. Knorr (1905-1977) care a mers cu mistificarea adevarului pana acolo incat sa publice o Biblie diferita pe care Martorii sa o utilizeze. Astfel, Biblia Societatii Turnului de Veghere numita The New World Translation (NWT) (Traducerea Lumii Noi), modifica brutal multe din versetele care demonstau erorile doctrinei Turnului de Veghere.[7]

Din nefericire multi oameni sunt inconstienti de aceste realitati daunatoare iar Martorii continua sa creasca in numar distribuind cantitati masive de literatura inselatoare. In ciuda esecurilor din trecut si a declaratiilor recente ca nu ar fi inspirata, Societatea Turnului de Veghere inca pretinde o loialitate desavarsita si continua sa prezica ca Armaghedonul este iminent aducand anihilarea certa a tuturor celor ce nu se alatura organizatiei, ori ii parasesc randurile. Chiar avand o istorie denaturata de manipulari si profetii false, Societatea Turnului de Veghere continua sa pretinda ca este singura "organizatie" care invata adevarul. [8]

Doctrina Martorilor lui Iehova

Martorii de Iehova neaga sau deformeaza multe dintre invataturile fundamentale ale Bibliei, crezurile acestora intra in conflict cu cele ale crestinilor ortodocsi din toate veacurile.

Învatatura Martorilor lui Iehova despre Dumnezeu.

Biblia ne invata ca exista doar un singur triunic Dumnezeu, Tatal, Fiul si Duhul Sfânt. Martorii lui Iehova neaga natura trinitara a lui Dumnezeu. In schimb, invata ca Iehova, numele singurului Dumnezeu adevarat, corespunde doar lui Dumnezeu Tatal. In plus, ei neaga si ca Isus este Dumnezeu și ca Duhul Sfânt este o persoana , iar in schimb sustin ca el este doar o forta activa a lui Dumnezeu, o energie.

Învatatura Martorilor lui Iehova despre mantuire.

Negand mantuirea prin jertfa Domnului Isus Hristos, negand caracterul sacrificial si puterea lui Dumnezeu de a mantui prin credinta in Isus, gruparea eretica a martorilor sustine ca doar un grup de elita al Martorilor lui Iehova cunoscuti sub numele de "cei 144.000", posedea in prezent neprihanirea lui Hristos. Doar cei 144.000 sunt nascuti din nou si se pot astepta sa domneasca cu Hristos in ceruri, iar restul Martorilor lui Iehova cunoscuti sub numele de "celelalte oi", beneficiaza doar de sansa mostenirii vietii vesnice pe pamant[9].

Invatatura Martorilor lui Iehova despre pedeapsa eterna: tema existentei iadului si a pedepsei eterne nu este o problema pentru nici un cercetator sincer al Scripturii, terminologie ca "iaz de foc", "gheena", fiind foarte uzuale si comprehensibile. Totusi, pentru martori, sheolul nu este nimic mai mult decat mormantul, locul unde cei morti asteapta invierea[10], iar sentinta de la judecata finala, constand in "pedeapsa vesnica" nu este cu nimic mai mult decat "moartea a doua", adica o noua anihilare, din care in vecii vecilor nu va mai exista inviere. Martorii pretind in lucrarea lor doctrinara "Let God be True"[11], ca peste tot unde in Biblie gheena este tradusa cu iad, ar trebui tradusa cu distrugere vesnica.

Incheiem prin a arata deficientele hermeneuticii Martorilor lui Iehova, care are la baza scoaterea textelor din context, ruperea pasajelor favorite de cele antipodice sau complementare, astfel incat manipularea Scripturii se face in pofida celor mai elementare reguli hermeneutice si cu abandonarea oricaror rigori academice de interpretare, mergand pana la mistificare, cenzurare si exploatare a textului in favoarea doctrinei. Pentru edificare prezentam trei dintre textele favorite ale martorilor si pe scurt, modul lor eronat, aberant, de interpretare.[12]

Un prim text preferat de catre Martorii lui Iehova si utilizat la negarea dumnezeirii lui Isus Hristos a fost selectat din Evanghelia lui Ioan, cap.14, vers.28: "CACI TATAL ESTE MAI MARE DECAT MINE!" , urmat de intrebarea tendentioasa "Cum poate fi Isus Dumnezeu cand El insusi spune ca Tatal este mai mare decat El?" Martorii folosesc abuziv acest verset pentru a nega ca Isus ar fi Dumnezeu, insa gresesc deoarece acest verset nu se refera la superioritatea in natura a lui Dumnezeu Tatal fata de Fiul, ci la pozitia Lui. In ce priveste natura lor, Isus a spus in Ioan 10:30, Eu si Tatal una suntem. Daca si acest verset se referea la pozitia lor atunci cele doua pasaje se contraziceau.

Un al doilea text se gaseste in Coloseni 1:15. Pe acesta il folosesc pentru a sustine ca Isus nu este Dumnezeu Creatorul ci o fiinta creata. Prima, dar totusi creata: "CEL INTAI NASCUT DIN TOATA ZIDIREA (CREATIA)" , la care se pune intrebarea: Cum poate fi Isus Hristos Dumnezeu cand citim aici ca El a fost prima fiinta creata din toata creatia lui Dumnezeu? Daca a fost primul creat inseamna ca El nu este Dumnezeu fiindca a avut un inceput?

De fapt, Martorii apeleaza la un truc ieftin bazat pe similaritatea celor doua cuvinte grecesti protoktistos (intaiul creat) si prototokos (intaiul nascut) pentru a afirma ca Isus a fost prima creatie a lui Iehova Dumnezeu negand dumnezeirea Lui si vesnicia Lui (pentru ca daca ar fi fost primul creat atunci ar fi avut un moment de inceput al existentei Lui). Din fericire expresia originala, "intaiul nascut", il desemneaza pe Isus ca fiind cel ce are intaietate sau superioritate asupra creatiei, cel ce este inainte de creatie si o domina. De altfel, contextul din epistola al acestui pasaj ne mai spune si ca, "prin El au fost facute toate lucrurile... Toate au fost facute prin El si pentru El. El este mai inainte de toate lucrurile si toate se tin prin El. El este Capul trupului, al Bisericii. El este inceputul, cel intai nascut dintre cei morti, pentru ca in toate lucrurile sa aiba intaietatea." (Col.1:16-18). Deci Isus nu poate fi Creatorul a toate si in acelasi timp o fiinta creata. Toate sa fie facute de o fiinta creata si in acelasi timp toate sa se "tina" prin ea. Aceasta interpretare a Turnului de Veghere este o eroare teologica deosebit de grava zadarnicind intreg planul de mantuire al lui Dumnezeu pentru toti cei ce o sustin. Cel ce a murit pe cruce pentru pacatele noastre nu a fost o creatura ci insusi Creatorul nostru. Daca un inger, un om sau orice alta creatura s-ar fi aflat in locul lui Isus, jertfa acesteia nu ar fi fost perfecta. Ispasirea nu ar fi fost realizata in intregime si rascumpararea imposibila. Slava Domnului insa, ca Isus a fost cine stim ca a fost! Dumnezeu din Dumnezeu, Fiu din vesnicii, fara inceput si fara sfarsit!

Al treilea text favorit pe care Martorii il folosesc abuziv pentru a nega Dumnezeirea Domnului Isus Hristos este Apocalipsa 3:14: "INCEPUTUL ZIDIRII (CREATIEI) LUI DUMNEZEU", fata de care se naste intrebarea nesincera, propagata prin lectiile din cuprinsul tractatelor: Cum poate Isus fi Dumnezeu cand aici se spune ca El a fost inceputul creatiei lui Dumnezeu si ca prin urmare nu exista din vesnicie?

RASPUNS: Turnul de Veghere a tradus gresit cuvantul "lui" sub forma "de catre". Deci, Isus este

"inceput de catre Dumnezeu". Daca ar fi adevarat atunci Geneza 1:1 ar trebui sa se citeasca in felul urmator: "La inceput Dumnezeu a creat pe Fiul Sau" (in loc de, cerurile si pamantul!). Cuvantul in greceste pentru "inceput" este arche si inseamna origine, obarsie, sursa sau izvor. Acelasi cuvant se gaseste si in Ioan 1:1. Literar pasajul ne spune ca la origine s-a aflat Cuvantul si acest Cuvant era Dumnezeu. Izvorul creatiei sau sursa ei este Dumnezeu Cuvantul. Adica, Isus. Versetele urmatoare din Ioan confirma aceasta: "Toate lucrurile au fost facute prin El si nimic din ce a fost facut, n-a fost facut fara El." (Ioan 1:3). El era la

originea (creatiei) cu Dumnezeu. (Ioan 1:2). Asadar El nu este inceputul creatiei in sensul pe care Martorii vor sa-l dea versetului (chiar cu pretul falsificarii Scripturii), adica primul creat, primul lucru care si-a inceput existenta, ci este insasi originea, obarsia creatiei. Dealtfel, cuvantul grecesc arche - inceput - este cuvantul din care noi ne derivam cuvantul arhitect. Domnul Isus Hristos este atunci ARHITECTUL creatiei lui Dumnezeu si nu primul obiect creat. El este Creatorul, nu o creatie. Sensul original al pasajului din Apocalipsa 3:14 unde Isus este numit "inceputul zidirii lui Dumnezeu", ne spune ca El este sursa creatiei lui Dumnezeu.

[1] Walter Martin, *Împărăția Cultelor eretice*, Ed. Cartea Creștină, Oradea, 2001, pg. 45.

[2] Zion's Watchtower and Herald of Christ's Presence, conf. -- Joel B. Groat , Adevăruri care trebuie cunoscute despre Martorii lui Iehova, Copyright 1999 Institute for Religious Research. All rights reserved, traducere T. Macavei, publicata in RCR Website Romania, la www.rcrwebsite.com/apologetica .

[3] Joel B. Groat, op cit.

[4] W. Martin, op cit, pg. 49-50

[5] Ibidem, pg. 56

[6] Joel B. Groat, op cit.

[7] ibidem

[8] ibidem

[9] ibidem

[10] W.Martin, op cit, pg. 128

[11] Ibidem, 129

[12] Acest material este preluat si adaptat dupa originalul THE THREE PET TEXTS The Watchtower uses in their disputing of the Deity of Our Lord Jesus Christ, de Maurice Coveney, Reprezentantul national al Canadei al lui HELP JESUS MINISTRY, retiparit si distribuit de catre CHRISTIAN RESEARCH INSTITUTE, PO Box 500, San Juan Capistrano, CA 92693, USA. Traducerea și adaptarea selectiilor apartine lui T. Macavei, si a fost publicata pe www.rcrwebsite.com/apologetica

Adevăruri despre Martorii lui Iehova

Un caracter dubios.

Reverendul J.J. Ross este cel ce întâi a publicat o broșură în care dezvăluia pretențiile și învățăturile false ale lui Russell. Astfel, Ross evidențiază că Russell, "nu a frecventat niciodată școlile superioare, nu știe aproape nimic despre filozofie, despre teologia istorică sau sistematică și este complet ignorant în ce privește limbile biblice (greaca și ebraica)³." Fără succes, Russell a încercat să oprească răspândirea acestor informații demascatoare prin a-i intenta proces pentru calomnie reverendului Ross. Însă, Russell nu doar că a pierdut procesul, dar s-a și făcut vinovat de sperjur în tribunal, mințind sub depunere de jurământ

că posedă cunoștințe ale limbii grecești pentru ca la urmă să recunoască că afirmațiile privitoare la el făcute în broșură erau adevărate⁴.

În anul 1913, din nou fără succes, Russell a dat în judecată ziarul "The Brooklyn Daily Eagle" pentru calomnie fiindcă a fost demascat pentru încercările frauduloase de a vinde un grâu obișnuit la prețul exorbitant de 60 de dolari sacul (35,24 litri) susținând că este un "grâu miraculos"⁵.

Profeții neîmplinite.

În ciuda acestor piedici Russell a continuat să-i atragă pe oameni cu fantasticele sale interpretări profetice și avertismente dramatice ale unui Armagedon ce urma să aibe loc în 1914. Când anul 1914 a venit și a trecut, acesta a schimbat data la 1915. Însă în anul 1916 Russell a murit lăsându-și urmașii deziluzionați și stupefiați de prezicerile sale neîmplinite. Atunci Joseph Franklin Rutherford a preluat controlul organizației.

Profeție contra cost. Rutherford (1869-1942) a folosit la rândul său amenințarea Armagedonului pentru a-i intimida pe Martorii lui Iehova. Astfel, el a publicat Misterul Încheiat (The Finished Mystery), o carte în care a prezis că în 1918 Dumnezeu va nimici bisericile și milioanele lor de membrii, după care în anul 1920 toate regatele lumii vor fi cuprinse de anarhie⁶. Rutherford susținea că singura modalitate de a scăpa de judecata iminentă și de nimicire era de a se intra în rândurile organizației Turnului de Veghere.

Teama de Armagedon i-a motivat pe Martori să se străduiască exemplar în a vinde cărțile lui Rutherford și restul de literatură a Turnului de Veghere. Când au eșuat prezicerile din 1918 și 1920 Rutherford a stabilit o nouă dată într-o altă carte intitulată *Milioane ce trăiesc acum nu vor muri niciodată* (Millions Now Living Will Never Die), tipărită în 1920. În aceasta se învăța că mileniul urma să se inaugureze în 1925 și că sfinți ai Vechiului Testament ca, Avraam, Isaac, Iacov și David trebuiau să învie. Ca prin urmare Societatea Turnului de Veghere a trecut la construirea unei luxuriante reședințe de tip spaniol botezate Beth-Sarim (adică, "Casa Prinților"), chipurile în scopul găzduirii patriarhilor (a „Prinților”). Între timp Rutherford s-a mutat după bunul plac în această uriașă vilă. De asemenea în timpul mării crize din 1930 Rutherford a condus o foarte scumpă mașină nouă în timp ce Martorii lui Iehova de rând vindeau broșuri și reviste din ușă-n ușă și lucrau pe terenurile Bethelului pentru 10-15 dolari pe lună⁷. La șase ani după moartea lui Rutherford survenită în 1942 sfinții Vechiului Testament încă nu se întorseseră astfel că Societatea a vândut în taină "Beth Sarim"-ul, încheind astfel un capitol jenant din istoria ei profetică⁸.

Falsificarea Bibliei.

Sub conducerea lui Nathan H. Knorr (1905-1977) Societatea Turnului de Veghere a renunțat pentru o vreme la stabilirea/prezicerea de date și a apelat la o strategie diferită. Fiindcă multe dintre învățăturile lor erau infirmate cu

ușurință de versete cheie ale Bibliei Versiunea King James, Knorr și-a propus să publice o Biblie diferită pe care Martorii să o utilizeze. Astfel, Biblia Societății Turnului de Veghere numită The New World Translation (NWT) (Traducerea Lumii Noi), modifică brutal multe din versetele care demonstau erorile doctrinei Turnului de Veghere. Cel mai notoriu exemplu al acestor falsificări este Ioan 1:1, care în Versiunea King James (atât a Bibliei de limbă engleză cât și orice altă limbă) declară cu claritate dumnezeirea lui Isus. "Cuvântul era Dumnezeu", însă fiindcă Turnul de Veghere neagă dumnezeirea lui Hristos Traducerea Lumii Noi redă același verset sub forma, "Cuvântul era un dumnezeu".

Un alt exemplu se găsește în cartea Vechiului Testament, Zaharia, la capitolul 12, versetul 10. Iehova Dumnezeu vorbește aici și spune "își vor întoarce privirile spre Mine, pe care L-au străpuns", o referire profetică evidentă la crucificare. Fiindcă împlinirea de către Isus a acestei profeții arată că El este Iehova Dumnezeu, Societatea Turnului de Veghere a schimbat acest verset în Traducerea Lumii Noi pentru a reda, "ei vor privi la Acela pe care l-au străpuns", eliminând în felul acesta o altă referire la dumnezeirea lui Isus Hristos. Societatea a mai operat schimbări similare la multe alte versete care privesc dumnezeirea lui Hristos (vezi, Coloseni 1:16-20, Tit 2:13, Evrei 1:8). De asemenea, au mai fost modificate versetele care demască învățăturile false ale Societății Turnului de Veghere asupra unor subiecte ca, realitatea pedepsei veșnice (Matei 25:46) și personalitatea Duhului Sfânt (1Corinteni 14:14-16; 1Timotei 4:1; Iuda 19). În felul acesta Societatea Turnului de Veghere oferă Martorilor lui Iehova și potențialilor ei convertiți impresia că Biblia sprijină învățăturile ei eronate.

În același timp, comitetul de traducere a versiunii Lumii Noi a fost ținut la adăpostul anonimatului, fără îndoială cu scopul de a-i acoperi lipsa completă a creditelor teologice. Nici unul din oamenii care au lucrat la acest proiect nu a avut o pregătire oficială în limbile biblice, cu excepția lui Frederick Franz. Acesta a fost președintele comitetului și a studiat timp de doi ani greaca la Universitatea din Cincinnati fără totuși a absolvi, iar în ebraică a fost doar un autodidact⁹. După moartea lui Knorr, Franz a devenit noul președinte al Turnului de Veghere.

Intimidarea și lipsa de integritate. Din anul 1960 până în 1966 rata de creștere a organizației a încetinit considerabil. În momentul respectiv Societatea a introdus în circulație o nouă carte și a stabilit o nouă dată pentru sfârșitul lumii. În Viața veșnică în libertatea Fiilor lui Dumnezeu (1966), de Vicepreședintele Franz (1894-1992), se concluzionează că toamna anului 1975 va marca începutul celei de-a șaptea perioade a istoriei omenirii. Societatea a avut grijă de această dată să evite publicarea unei preziceri clare însă mesajul pe care-l transmisea era destul de clar pentru Martorii lui Iehova de pretutindeni -- Armageddonul trebuia să vină curând. În consecință, au fost dintre aceia care în anul 1974 și-au vândut casele și proprietățile și au primit laude din partea liderilor pentru inițiativa lor¹⁰.

Numărul membrilor a crescut cu miile până ce a venit anul 1975 și a trecut. Atunci mulți Martori au înțeles că Dumnezeu nu conducea Societatea Turnului de Veghere și au părăsit-o. Liderii Societății au refuzat să recunoască că au greșit în privința anului 1975 și în schimb au comunicat membrilor deziluzionați pur și simplu, "să-și ajusteze punctul de vedere"¹¹.

Demascarea prezicerilor false ale Societății Turnului de Veghere a creat îndoieli și preocupări față de organizație. Societatea a răspuns atunci publicând articole și cărți în care se admitea că s-au făcut greșeli în prezicerile istorice și învățăturile doctrinare ale organizației. Însă au scuzat aceste erori atribuindu-le failibilității omenеști și subliniind că Societatea n-a pretins niciodată că este inspirată de Dumnezeu¹². Aceasta constituie o nerușinată înșelăciune devreme ce numerele din trecut ale revistelor Turnului de Veghere sunt denumite "mesajul lui Dumnezeu", redând îndrumările lui Iehova între ghilimele. Un număr recent al Turnului de Veghere din 1 August 1995 afirma că, "Iehova își învață poporul Său îndeosebi prin intermediul unui studiu săptămânal al Bibliei pentru care se folosește Turnul de Veghere ca și ajutor"¹³.

În anul 1943 Președintele Turnului de Veghere Frederick Franz împreună cu Președintele Nathan H. Knorr au depus în tribunal următoarea mărturie sub prestare de jurământ privitoare la proveniența directă de la Dumnezeu a conținutului Turnului de Veghere.

Depoziția lui Frederick W. Franz din cazul "Olin Moyle contra Watchtower Bible and Tract Society", din 1943, secțiunile nr. 2596-2597, pag.866, redă următoarele:

Întrebare: Totuși Iehova Dumnezeu este acum editorul publicației (este vorba de revista "Turnul de Veghe"), nu?

Răspuns: Astăzi El este editorul publicației.

Întrebare: De cât timp El este editorul publicației?

Răspuns: De la începutul ei, el a călăuzit-o.

Depoziția lui Nathan Homer Knorr din cazul "Olin Moyle contra Watchtower Bible and Tract Society", din 1943, secțiunea nr.4421, pag.1474, continuă:

Întrebare: În realitate, ea (publicația "Turnul de Veghere") este prezentată în mod fățiș drept Cuvântul lui Dumnezeu, nu?

Răspuns: Da, ca și Cuvânt al Său.

Întrebare: Fără nici un fel de credite?

Răspuns: Așa este.

Din nefericire mulți oameni sunt inconștienți de aceste realități dăunătoare iar Martorii continuă să crească în număr distribuind cantități masive de literatură înșelătoare. În ciuda eșecurilor din trecut și a declarațiilor recente că nu ar fi

inspirată, Societatea Turnului de Veghere încă pretinde o loialitate desăvârșită și continuă să prezică că Armaghedonul este iminent aducând anihilarea certă a tuturor celor ce nu se alătură organizației, ori îi părăsesc rândurile. Chiar având o istorie denaturată de manipulări și profeții false, Societatea Turnului de Veghere continuă să pretindă că este singura "organizație" care învață adevărul.

Crezuri doctrinare

Când o organizație ca "Watchtower Bible and Tract Society" pretinde că este singura religie adevărată și singura sursă de învățătură biblică corectă noi trebuie să-i examinăm crezurile cu mare grijă. Dacă doctrinele ei sunt adevărate, atunci acestea se vor regăsi în Biblie, iar învățăturile ei sunt consecvente și nu se schimbă an după an. Cu toate acestea Martorii de Iehova neagă sau deformează multe dintre învățăturile fundamentale ale Bibliei, crezurile acestora intră în conflict cu cele ale creștinilor ortodocși din toate veacurile. Priviți la următoarele comparații.

Natura lui Dumnezeu. Biblia ne învață că există doar un singur Dumnezeu adevărat (Isaia 43:10-11; 44:6,8). Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt sunt identificați ca fiind Persoane distincte dintr-o Dumnezeire triunită (Mat.3:16-17; 2Cor.13:14). În întreg Noul Testament Fiul și Duhul Sfânt, cât și Tatăl, sunt în mod separat identificați ca fiind Dumnezeu. Fiecare posedă atribute divine și acționează ca Dumnezeu (Fiul: Marcu 2:5-12; Ioan 20:28; Evrei 1:8; Duhul Sfânt: Fapte 5:3-4; 2Cor.3:17-18).

În contrast, Societatea Turnului de Veghere neagă natura trinitară a lui Dumnezeu și învață că un asemenea crez este inspirat de satana¹⁴. În schimb, învață că Iehova, numele singurului Dumnezeu adevărat, corespunde doar lui Dumnezeu Tatăl. În plus, Societatea neagă și că Isus este Dumnezeu (vezi, punctul următor din această broșură). Apoi, neagă că Duhul Sfânt este o persoană și în schimb susține că el este doar o forță activă a lui Dumnezeu, asemenea electricității¹⁵.

Isus Hristos. Biblia învață că Isus este Dumnezeu venit în trup și Creatorul tuturor lucrurilor (Ioan 1:1-3,14; Col.1:16). Deși nu a fost niciodată mai prejos de Dumnezeu, la timpul potrivit El și-a pus deoparte gloria pe care o avea la Tatăl și s-a îmbrăcat în natura umană (vezi, Ioan 17:3-5; Filip.2:6-11; Col.2:9). După moartea Sa Isus a înviat trupește din mormânt s-a arătat ucenicilor și a fost recunoscut în trupul Său de peste 500 de oameni. Acest fapt a fost crucial atât pentru mesajul cât și pentru credința bisericii primară (Luca 24:39; Ioan 2:19-21; 1Cor.15:6,14).

În contrast, Societatea Turnului de Veghere neagă dumnezeirea lui Isus Hristos și învață în schimb că Isus este o ființă creată. La început, El era arhanghelul Mihail care mai târziu s-a născut ca om perfect. Martorii lui Iehova cred că după ce Isus a fost îngropat, Dumnezeu a destrămat trupului Lui fizic. Apoi, Isus a fost înviat ca și creatură spirituală și a fost "materializat" într-un trup de carne și

oase pentru a se face vizibil. Întors acum în ceruri El din nou recunoscut ca fiind arhanghelul Mihail¹⁶.

Mântuirea. Biblia învață că doar jertfa de ispășire a lui Hristos este cea care rezolvă problema omenească a păcatului. Când a fost răstignit pe cruce, Isus Hristos a luat asupra Lui toate păcatele personale ale tuturor oamenilor, din trecut, prezent și viitor (1Petru 2:24) și ca și Dumnezeu și om perfect El a îndeplinit cu desăvârșire cerințele dreptății lui Dumnezeu (Rom.3:22-26). Ca prin urmare, toți care-l primesc pe Isus printr-o credință sinceră (Ioan 1:12; Fapte 16:31), pot fi iertați și declarați neprihăniți reintrând în părtășie cu Dumnezeu (2Cor.5:21, Evrei 7:24-26).

În contrast, Societatea Turnului de Veghere susține că doar un grup de elită al Martorilor lui Iehova cunoscuți sub numele de "cei 144.000", sau ca fiind "cei unși", posedă în prezent neprihănirea lui Hristos. Doar cei 144.000 sunt născuți din nou și se pot aștepta să domnească cu Hristos în ceruri. Pentru restul numeros al Martorilor lui Iehova cunoscuți sub numele de "celelalte oi", sau de "marea mulțime", jertfa de ispășire a lui Hristos oferă acestora doar șansa moștenirii vieții veșnice pe pământ¹⁷.

Însă, Biblia învață că noi suntem mântuiți prin har, fără nici un fel de fapte făcute în justificare de sine. Mântuirea este darul lui Dumnezeu. Noi nu putem face nimic pentru a contribui la mântuirea noastră deoarece fără Isus Hristos noi suntem "morți în păcatele noastre" (Efeseni 2:1-9).

În schimb, Societatea Turnului de Veghere susține că noi trebuie să ne dobândim mântuirea noastră, aceasta "depinzând de faptele omului". Omul trebuie "întâi să se alăture organizației lui Iehova pentru mântuire"¹⁸ și după aceea să se supună la tot ceea ce aceasta învață. În acest fel, relația cu organizația Martorilor lui Iehova este prezentată drept baza mântuirii și nu o relație personală cu Isus Hristos.

Duhul și pedeapsa eternă. Biblia învață că duhul omului continuă să existe și să fie conștient după moartea trupului (Luca 16:19-31; 2Cor.5:6,8; Filip.1:23-24; Apoc.6:9-11). De aceea, ea spune că aceia care au respins darul vieții veșnice dat de Dumnezeu, vor suferi o pedeapsă veșnică conștientă (Mat.25:41,46; Apoc.14:10,11; 20:10,15).

În schimb, Societatea Turnului de Veghere neagă pedeapsa eternă și susține că omul nu are un spirit (sau, duh) care continuă să existe după moartea trupului. Martorii cred că moartea pune capăt oricărei existențe conștiente. Iadul, spun ei, se referă la mormânt și la cei care în final vor fi judecați de Dumnezeu și care vor fi anihilați încetând astfel pur și simplu să mai existe¹⁹.

Biblia. Biblia învață că ungerea Duhului Sfânt este cea care-l face în stare pe fiecare creștin să înțeleagă Cuvântul lui Dumnezeu și să-l aplice cum se cuvine în viața lui (Ioan 16:13; 1Ioan 2:27).

În schimb, Societatea Turnului de Veghere învață că Biblia poate fi interpretată doar de către Societatea Turnului de Veghere și că nici un om nu poate afla adevărul aparte de aceasta²⁰.

Contradicții și schimbări spectaculoase de crez

Societatea Turnului de Veghere pretinde că este organizația lui Iehova și singurul canal al lui Dumnezeu de îndrumare spirituală pentru zilele noastre²¹. În același timp se subliniază că Biblia este o "carte organizațională" care nu poate fi înțeleasă de indivizi izolați indiferent de cât de sinceri sunt. Însă, cum am putea oare să ne încredințăm destinul nostru etern unei organizații care în scurta ei existență a acumulat un trecut atât de rușinos de contradicții și schimbări doctrinare bruște? Pentru edificare, priviți la următoarele exemple ale veșnic schimbătoare teologii a Turnului de Veghere.

În anul 1975 Societatea Turnului de Veghere a învățat că omul din pilda seminței de muștar care seamănă sămânța (Matei 13), nu este altul decât Satana. Mai târziu, în cursul aceluiași an Societatea Turnului de Veghere a învățat că semănătorul era Isus²².

O întâmplare similară s-a petrecut în 1978 când Societatea Turnului de Veghere identifica pe "Alfa și Omega" din Apocalipsa 22:12-13 ca fiind Iehova (adică, Dumnezeu Tatăl), iar după aceea, cinci săptămâni mai târziu a susținut că aceste versete se referă la Isus²³.

Incapacitatea Societății Turnului de Veghere de a interpreta corect Biblia se vede cel mai clar în schimbările ei spectaculoase de crez. Adică, putem vedea organizația Martorilor lui Iehova învățând, odată, poziția A apoi poziția B și susținând că Dumnezeu le-a dat o "lumină nouă". Cu toate acestea, mai târziu organizația revine la vechile învățături (poziția A), iar în unele cazuri trece din nou la poziția B. Iată câteva exemple. Avem întâi subiectele asupra cărui au oscilat în crezuri, apoi mai jos, anii în care s-au observat schimbările.

Învierea oamenilor Sodomei

1879 -- Vor fi înviați.

1952 -- Nu vor fi înviați.

1965 -- Vor fi înviați.

1988 -- Nu vor fi înviați. (!?)²⁴

„Domnul” din Romani 10:12-16

1903 – „Domnul” se referă la Isus.

1940 – „Domnul” se referă la Iehova.

1978 – „Domnul” se referă la Isus.

1980 – „Domnul” se referă la Iehova²⁵.

"Stăpânirile cele mai înalte" (sau, "dregătoriile"; n.tr.) din Romani 13:1

1916 - "Stăpânirile cele mai înalte" se referă la guvernele lumii.

1943 - "Stăpânirile cele mai înalte" se referă la Iehova Dumnezeu și la Isus Hristos.

1964 - "Stăpânirile cele mai înalte" se referă la guvernele lumii²⁶.

Despărțirea "oilor" de "capre" (Matei 25:31-46)

1919 -- se va petrece după vremea necazului.

1923 -- se petrece acum, înainte de vremea necazului.

1995 -- se va petrece după vremea necazului²⁷.

Concluzie

În lumina datelor de mai sus am putea oare să ne încredem în Societatea Turnului de Veghere și literatura ei? Am văzut că a profetit fals sfârșitul lumii de cel puțin 6 ori și că a folosit aceste preziceri pentru a-și intimida adepții.

Biblia ne avertizează spunând că vor veni mulți profeți falși ce vor pretinde că vor vorbi în numele lui Dumnezeu (Matei 7:15; 1Ioan 4:1). Din fericire, tot ea ne oferă testele practice pentru identificarea profeților falși. În Deuteronomul 18:21-22 ne este spus că cel ce pretinde că se exprimă ca profet al lui Dumnezeu și prezice ceva ce nu se împlinește este un profet fals.

Poate că vei zice în inima ta: „Cum vom cunoaște cuvântul pe care nu-l va spune Domnul?” Când ceea ce va spune proorocul acela în Numele Domnului nu va avea loc și nu se va întâmpla, va fi un cuvânt pe care nu l-a spus Domnul. Proorocul acela l-a spus din îndrăzneală: să n-ai teamă de el. (să nu-l ascuți; n.tr.)

Conform Bibliei, o singură profeție falsă îl face pe cel ce o exprimă să fie un profet fals. După acest test, profețiile neîmplinite ale Societății Turnului de Veghere din 1914, 1915, 1918, 1920, 1925 și 1975 dovedesc fără tăgadă că ea este un profet fals.

De asemenea, această grupare religioasă și-a schimbat frecvent doctrinele ei și și-a contrazis crezuri susținute anterior, în tot acest timp susținând că este singura organizație de pe pământ ce deține adevărul. Poate lucrul acesta să fie caracteristic lui Dumnezeu, perfecțiunii și sfințeniei Sale?

Nu intenționăm nici să-i ridiculizăm și nici să-i jignim pe Martorii lui Iehova. În general se poate observa că sunt oameni sinceri, devotați. Într-un fel aceștia sunt mai degrabă asemenea oilor pierdute decât lupilor răpitori deoarece sunt amăgiți de către o organizație cu un trecut de profeții și doctrine false. Într-adevăr, Martorii lui Iehova cred că dacă părăsesc Societatea Turnului de Veghere vor fi nimiciți la Armaghedon. De aceea, ei au nevoie de dragostea și compasiunea noastră. Dorința noastră în ce-i privește pe ei, cât și pe alții, este ca să ajungă la o cunoaștere adevărată a ceea ce Biblia învață și la o înțelegere a faptului că mântuirea este un dar pe care Dumnezeu ni l-a dat. Doar printr-o legătură

personală cu Isus Hristos i se poate garanta vreunui dintre noi, iertarea și viața veșnică!

-- Joel B. Groat

Copyright 1999 Institute for Religious Research. All rights reserved.

1 Pot fi luate în considerare și următoarele citate provenite din literatura Turnului de Veghere: "Iehova folosește astăzi o singură organizație pentru a-și duce la îndeplinire voia Sa. Pentru a primi viața eternă în Paradisul pământesc noi trebuie să ne identificăm cu acea organizație și să-i slujim lui Dumnezeu ca parte a ei." (Turnul de Veghere, 15 februarie, 1983, pag.12). Sau: "De aceea, când ne este oferită îndrumare de către organizația lui Iehova, noi putem să o ascultăm cu înțelepciune știind bine că Iehova ne va călăuzi doar în ceea ce este spre beneficiul nostru veșnic." (Turnul de Veghere, 1 noiembrie, 1990, pag.30).

2 Fritz Springmeier, *The Watchtower & The Masons* (Portland: A Christian Ministry, 1993, a doua ediție), pag. 11.

3 Reverend J.J. Ross, *Some Facts About the Self-Styled "Pastor" Charles T. Russell*, republicare de către Witness Inc., paginile 3 și 4.

4 Reverend J.J. Ross, *Some Facts and More Facts about the Self-Styled "Pastor" Charles T. Russell*, de către Witness Inc., republicare, pag. 16-19. Negând broșura cu pricina Russell totuși recunoaște că, "despre chestiunea grâului miraculos se poate spune că are o fărâma de adevăr în ea, doar un grăunte, într-un fel."

5 Ross, pag. 6. Din ziarul *Brooklyn Daily Eagle*, numărul din 29 ianuarie, 1913, pag. 16. Prețul de pe piață al grâului era pe aceea vreme de 1 dolar sacul de 35 de kg. Dintr-o convorbire telefonică făcută cu Michigan State University Kent County Extension Service (octombrie 1991).

6 *The Finished Mystery*, Peoples Pulpit Association, 1917, pag. 485, 258.

7 Reverend Edward Lodge Curran, Ph.D., *Judge "for four days" Rutherford*, republicare de către Witness, Inc., pag. 7.; și *Literary Digest* din data de 2 mai, 1936, citat de Charles P. Windle, *The Rutherford Racket*, republicare, pag. 11.

8 Comentariu al lui Frederick Franz, fost președinte al organizației Turnului de Veghere și al Societății Tractatului care l-a citat pe Rutherford ca spunând privitor la propriile sale preziceri că, "știu că m-am făcut de râs", citat de către Raymond Franz în cartea sa *Crisis of Conscience*, pag. 137.

9 Raymond Franz, *Crisis of Conscience*, notă de subsol p. 50.

10 Kingdom Ministry (românește, "Ministerul Regatului"), mai 1974, pag. 3.

11 Turnul de Veghere din 15 iulie 1976, pag. 441. Cu patru ani mai târziu Societatea și-a recunoscut greșeala de a fi "întemeiat speranțe în aceea dată" (Turnul de Veghere, 15 martie, 1980, pag. 17-18; mai puteți verifica și Jehovah's Witnesses □ *Proclaimers of God's Kingdom*, WTB&TS, 1993, pag. 633, "calculele timpurilor și așteptările care au fost asociate acestora au produs dezamăgiri serioase")

12 vedeți de pildă, *Jehovah's Witnesses □ Proclaimers of God's Kingdom*, WTB&TS, 1993, pp. 626, 632-635, 709; Treziți-vă !, 22 martie, 1993, pag. 3-4.

- 13 Turnul de Veghere, 1 iulie, 1943, pag. 205; 15 August, 1943, pag. 256; 1 August, 1995, pag. 17.
- 14 Ar trebui să crezi în Trinitate ? pag. 31.
- 15 Reasoning From the Scriptures, pag. 381; Aid to Bible Understanding (în rom., "Ajutor în înțelegerea Bibliei), pag. 1544.
- 16 Turnul de Veghere, 1 noiembrie, 1995, pag. 8; Reasoning, pag. 217, 218.
- 17 Reasoning, pag. 309.
- 18 Turnul de Veghere, 1 iulie, 1947, pag. 204; 15 noiembrie, 1981, pag. 21.
- 19 Reasoning, pag. 100, 175.
- 20 Turnul de Veghere, 1 octombrie, 1967, pag. 587; 1 decembrie, 1990, pag. 19.
- 21 Turnul de Veghere, 1 octombrie, 1967, pag. 590.
- 22 Man's Salvation Out Of World Distress. . . (1975), pag. 208; Turnul de Veghere, 1 octombrie, 1975, pag. 600.
- 23 Treziți-vă ! 22 august, 1978, pag. 28; Turnul de Veghere, 1 octombrie, 1978, pag. 15.
- 24 Zion's Watch Tower Reprints, iulie 1879, pag. 7; Turnul de Veghere, 1 iunie, 1952, pag. 338; 1 august, 1965, pag. 479; 1 iunie, 1988, pag. 30-31.
- 25 Zion's Watch Tower Reprints, 1 decembrie, 1903, pag. 3282; Turnul de Veghere, 1 iulie, 1940, pag. 200; 1 mai, 1978, pag. 12; 1 februarie, 1980, pag. 16.
- 26 Watch Tower Reprints, 1 septembrie, 1916, pag. 5952; The Truth Shall Make You Free, [ediția din 1943], pag. 312; Turnul de Veghere, 15 iunie, 1964, pag. 20. Societatea Turnului de Veghere a recunoscut că această schimbare de doctrină îi poate costa viața pe mulți martori ai lui Iehova. (Turnul de Veghere, 15 noiembrie, 1950, pag. 441).
- 27 Turnul de Veghere, 1 august, 1919, pag. 238; Jehovah's Witnesses □ Proclaimers of God's Kingdom, 1993, pag. 163-164; Turnul de Veghere, 15 octombrie, 1995, pag. 19, 22-23.

Adventismul de ziua a șaptea: mișcare evanghelică sau sectă?

După, „From Controversy to Crisis: An Updated Assessment of Seventh-day Adventism” de Kenneth R. Samples, from the Christian Research Journal, Summer 1988, Volume 11, Number 1, page 9.

Începând de la apariția lui de la jumătatea secolului al XIX-lea și până în zilele noastre Adventismul de Ziua a Șaptea a rămas cea mai controversată mișcare din sânul Creștinismului evanghelic (care se poate defini ca fiind acel segment al Protestantismului modern care accentuează alinierea la teologia ortodoxă, evanghelizarea și mai ales, nașterea din nou). De fapt, printre cărturarii și teologii evanghelici exista oarecum un consens că Adventismului de Ziua a Șaptea îi lipsea foarte puțin pentru a fi un cult până când în anii '50 când Donald Grey Barnhouse și Walter Martin (devenit ulterior președinte a lui Christian Research Institute, prestigioasă instituție de cercetare a mișcărilor religioase false, a sectelor creștine și a cultelor necreștine) au început o evaluare comprehensivă a teologiei adventiste. După mii de ore de cercetare și de numeroase întâlniri susținute cu oficialitățile mișcării adventiste, Barnhouse și

Martin au concluzionat că Adventismul de Ziua a Șaptea nu este un cult anti-creștin, ci doar o mișcare creștină oarecum heterodoxă (adică, ce se depărtează de la doctrinele fundamentale ale Creștinismului).

Treptat opinia majorității evanghelicilor (cel puțin în Statele Unite) a început să încline în favoarea constatării lui Barnhouse și Martin deși se înregistrau multe luări de poziție dizidente (a se vedea de pildă, "Foundations of Adventism" de John Mark Martin, fost membru marcant al Adventismului de Ziua a Șaptea). La începutul anilor '60 Adventismul de Ziua a Șaptea s-a bucurat de o deschidere neobișnuită din partea protestantismului evanghelic. În același timp această deschidere a dus la apariția altor probleme vizavi de Adventismul de Ziua a Șaptea deoarece s-a putut observa că anumite doctrine cheie ale lui erau serios contestate în interiorul denominațiunii.

Astfel pe la mijlocul anilor '70 existau formate două facțiuni distincte în sânul Adventismului de Ziua a Șaptea. Și anume, adventismul tradițional ce apăra multe din pozițiile de dinainte de anii '50, și adventismul evanghelic ce susținea doctrina reformată a îndreptățirii prin credință. Această controversă a produs o gravă criză internă ce a condus la fragmentarea accentuată a mișcării. Astfel, pe la începutul anilor '80 măsuri disciplinare stricte luate împotriva unor lideri adventiști evanghelici au cauzat dezamăgirea multor membri ai mișcării.

Aceste evenimente i-au forțat pe evanghelici să reconsidere acordarea în continuare a denumirii de mișcare evanghelică Adventismului de Ziua a Șaptea. Scopul acestui articol este de a aborda frontal această problemă și în același timp de a recapitula dialogurile controversate ale anilor '50' dintre evanghelici și adventiști, cât și de a depista problemele doctrinare care au condus la criza de identitate a Adventismului de Ziua a Șaptea.

DIALOGUL DINTRE EVANGHELICI ȘI ADVENTISMUL DE ZIU A ȘAPTEA

Printre acei creștini evanghelici care în anii '50 au considerat Adventismul de Ziua a Șaptea ca fiind un cult necreștin (din nou, priviți la definirea termenului "cult" din notele de subsol) se numărau teologi capabili ca, Louis Talbot, M.R. DeHann, Anthony Hoekema, J.K. Van Baalen, John Gerstner, sau Harold Lindsell.² Walter Martin, pe vremea aceea responsabil al direcției de culte și apologetică a editurii Zondervan Publishing Company, în cartea sa "The Rise of the Cults" (Apariția cultelor) a clasificat Adventismul de Ziua a Șaptea ca fiind un cult. Apoi, Donald Grey Barnhouse, un predicator al Bibliei cunoscut la nivel național, fondator și editor al revistei "Eternity", a scris la rândul său lucruri foarte critice la adresa teologiei adventiste de ziua a șaptea și fiindcă a cunoscut în trecut niște adventiști fanatici, Barnhouse a conchis acum că protestantismul și adventismul nu au nimic în comun și se exclud reciproc.

În mod ironic, primul său contact cu un lider adventist a venit atunci când T. Edgar Unruh, pastor și administrator adventist de ziua a șaptea i-a scris lui Barnhouse lăudându-l pentru mai multe prelegeri pe care acesta le-a ținut

asupra îndreptățirii prin credință. Barnhouse a fost pus în încurcătură știind în mintea lui că un adventist ce susține îndreptățirea prin fapte nu avea cum să-l laude pentru că a predicat Evanghelia Reformei. Deși fiind încă foarte suspicios, Barnhouse a propus să se întâlnească cu acesta și să continue să stea de vorbă cu el asupra doctrinei adventiste.

Cu câțiva ani mai târziu Barnhouse i-a pomenit lui Walter Martin numele lui Unruh. Pe Walter Martin, Barnhouse l-a însărcinat cu cercetarea aprofundată a Adventismului de Ziua a Șaptea pentru revista "Eternity". Martin l-a abordat pe Unruh în vederea obținerii de materiale reprezentative pentru teologia lor cât și pentru obținerea unor întrevederi cu unii dintre liderii adventiști. Unruh i-a furnizat lui Martin documentația cerută și i-a aranjat să viziteze sediul Conferinței Generale (aceasta este denumirea oficială a organizației ce conduce biserica Adventismului de Ziua a Șaptea), sediu localizat pe vremea aceea în Takoma Park, statul Maryland. Conferința Generală, corpul de guvernare al Adventismului de Ziua a Șaptea, l-a primit călduros pe Martin și a arătat cooperativitate în oferirea de materie primă asupra teologiei adventiste. Cu binecuvântarea lui R.R. Figuhr, președintele de atunci al Conferinței Generale a Adventismului de Ziua a Șaptea, Unruh a aranjat o întâlnire oficială între Martin și liderii adventiști.

Martin și-a dorit cel mai mult să poată sta de vorbă cu principalul istoric și apologet al mișcării pe nume, Leroy E. Froom. Froom, autorul unor cunoscute cărți ca, "Credința profetică a părinților noștri", sau "Mișcarea destinului" a cerut ca alți doi mari lideri adventiști să participe. Și anume, E. Read, secretar al Conferinței Generale a Adventismului de Ziua a Șaptea și Roy Allan Anderson, secretar al asociației lucrătorilor Conferinței Generale și editor al revistei "Ministry". Aceștia li s-a alăturat T.E. Unruh care a și prezidat întâlnirile. Un asociat al lui Walter Martin, George Cannon, profesor de greacă de la Nyack Missionary College, l-a asistat pe acesta la această întâlnire istorică. Mai târziu când locul întâlnirilor s-a mutat în statul Pennsylvania, Barnhouse a devenit și el un participant activ la aceste dialoguri.

"Întrebări și răspunsuri"

Întâlnirile acestora constau din întrebări care se puneau teologilor adventiști de către acești reprezentanți ai evanghelicilor. Martin s-a remarcat printr-o serie de întrebări ce s-au ridicat în urma studiul său al surselor originale adventiste. Una dintre cele mai mari probleme pe care evanghelicii au ridicat-o a fost cantitatea uriașă de literatură care contrazicea în mod clar restul de declarații oficiale ale Conferinței Generale a Adventismului de Ziua a Șaptea. De pildă, alături de afirmațiile ortodoxe ale persoanei, naturii și lucrării lui Hristos, publicațiile adventiste mai conțin de asemenea articole care susțin "arianismul" (doctrina creării Fiului de către Dumnezeu Tatăl, prima dată enunțată de Arius din Alexandria în sec. al IV-lea d. H., prin care l-a denumit "prima creatură a lui Dumnezeu!"), sau sugestia că Isus a avut o natură păcătoasă, teoria ispășirii incomplete (neterminate), și "galatianismul" (altfel numit "legalism", pentru că

susține mântuirea prin ținerea legii și apărut pentru prima dată în regiunea Galatei unde Pavel a predicat evanghelia apoi le-a scris creștinilor de acolo să o țină așa cum le-a transmis-o de prima dată), și sectarianismul extrem. Martin a susținut că el poate documenta cu citate din abundență alte numeroase afirmații ce erau fără echivoc, eretice.

Teologii adventiști au fost atât șocați cât și înspăimântați de dovezile ce le-au fost prezentate.

Pentru că adventismul pune un mare accent pe o progresivă înțelegere biblică, de-a lungul existenței lor adventiștii au șovăit în adoptarea vreunui crez formal. Chiar și mărturia lor de credință cunoscută sub numele de "27 de Crezuri Fundamentale" permite schimbarea și revizuirea. Astfel din punct de vedere istoric se poate observa cum lipsa unui crez oficial (formal) și sublinierea înțelegerii biblice progresive au făcut loc unui larg spectru de interpretări doctrinare aberante ce sunt răspândite printre adventiști. Ca și în anii '50 și astăzi această toleranță față de vederile divergente și uneori chiar față de cele eretice au afectat enorm unitatea și sănătatea doctrinară a acestei denominațiuni. Faptul acesta a devenit o problemă critică pentru evanghelicii prezenți la dialog deoarece se găseau în imposibilitatea de a reprezenta corect adventismul lumii evanghelice, din moment ce chiar adventiștilor le lipsea consensul asupra doctrinelor lor.

La dialogul ce a avut loc între anii 1955-1956 Martin i-a mai acuzat pe adventiști de ambiguitate doctrinară în cel mai rău caz, sau de lipsă de disciplină doctrinară în rândurile lor, în cel mai bun caz! Atunci, evanghelicii au afirmat în fața Conferinței Generale a Adventismului de Ziua a Șaptea că dacă în rândurile lor se va mai îngădui susținerea unor erezii ca cea a arianismului și a galatianismului atunci își vor merita pe deplin calificativul teologic de "cult". Dar spre meritul lor, teologii adventiști prezenți la acest dialog au repudiat pozițiile exprimate mai sus și au promis că învățăturile aberante aflate în contradicție cu doctrinele declarate ale Adventismului de Ziua a Șaptea vor fi analizate de către Conferința Generală. Aceștia au mai afirmat și că majoritatea acestor învățături, dacă nu chiar toate, nu reprezintă teologia adventistă, ci doar exprimă opinia unora ce aparțineau, conform lui Froom, "facțiunii lunatice".

Ortodoxie la origine?

Pe măsură ce dialogul se desfășura, evanghelicii au devenit tot mai mult impresionați de sinceritatea și ortodoxia generală arătată de liderii adventiști. Părea că structura teologiei adventiste era ortodoxă la origine. Adventismul afirma inspirația Scripturii, doctrina creștină a Trinității, dumnezeirea lui Hristos, nașterea din fecioară, jertfa de ispășire a lui Hristos, învierea trupească din morți, și cea de-a doua venire.³ Martin care scrisese deja mult asupra cultelor de origine americană a recunoscut de îndată că aceasta nu era mărturia doctrinară a unui cult obișnuit. Astfel, el a început să creadă că Adventismul de

Ziua a Șaptea, cel puțin așa cum l-au reprezentat acești oameni, a fost foarte neînțeleș de Creștinismul evanghelic.

Cu toate că Martin a fost foarte impresionat de aderarea acestora la doctrinele fundamentale ale credinței creștine mai rămâneau încă o serie de învățături adventiste bine definite care de mult timp împiedicau recunoașterea adventiștilor ca frați de credință creștină. De fapt, majoritatea teologilor evanghelici care au scris critic la adresa Adventismului de Ziua a Șaptea s-au concentrat exact asupra acestor doctrine distincte care ei credeau că subminează orice altă ortodoxie ar prezenta Adventismul. Martin, determinat să înțeleagă exact Adventismul de Ziua a Șaptea, a solicitat o explicare competentă a acestor crezuri ciudate.

HETERODOXIE SAU EREZIE?

Fiindcă aceste doctrine sunt cele ce conferă unicitate teologiei adventiste și fiindcă obținerea unei concluzii asupra lor a fost importantă pentru evaluarea Barnhouse-Martin, o scurtă apreciere a lor este acum necesară. Din nefericire, spațiul nu ne permite o analiză aprofundată a lor, de aceea vom discuta doar trei dintre acele doctrine distincte adventiste care au constituit sursa principală a neînțelegerilor.⁴ Dialogul dintre evanghelici și Conferința Generală a Adventismului de Ziua a Șaptea a demonstrat că teologia adventistă se deosebește de Creștinismul clasic și istoric la următoarele capitole:

Sabatul

Să privim pentru început la modul de interpretare a Sabatului și susținerea respectării lui sub forma impusă de Adventismul de Ziua a Șaptea.

Sabatarianismul

Adventismul de Ziua a Șaptea susține că respectarea sabatului de ziua a șaptea ca și semn de aducere aminte a creației este obligatorie pentru toți creștinii și reprezintă o dovadă de "adevărată ascultare" față de Domnul. Spre deosebire de unii adventiști fanatici, teologii adventiști prezenți la dialogul anilor '50 au afirmat că ținerea sabatului nu aduce mântuire, și că creștinii neadventiști ce în mod sincer țineau Duminica, în loc de Sâmbăta, făceau și ei parte din trupul lui Hristos.⁵

Deși respectarea sabatului nu a fost niciodată o poziție oficială a Creștinismului istoric, evanghelicii au concluzionat că atât a ține, cât și a nu ține sabatul, era permis în contextul lui Romani 14:5-6. În plus, mai există și alte grupări creștine care au luat această poziție, cum ar fi de exemplu bapțiștii de ziua a șaptea.

La dialogul purtat în anii '50 evanghelicii au dezagreat viguros față de poziția adventistă privitoare la sabat, dar cu toate acestea nu au considerat-o o chestiune ce ar trebui să-i dividă pe unii de ceilalți.

Ellen G. White și duhul profeției

Apariția și însăși existența Adventismului este literalmente imposibil de înțeles fără a lua în considerare pe Ellen G. White și voluminoasele ei scrieri. Se poate spune că nici un lider creștin și nici un teolog nu a exercitat o influență atât de mare asupra unei anumite biserici așa cum a exercitat Ellen White asupra Adventismului. Se presupune că în timpul vieții ei Ellen White a scris peste 46 de cărți ce totalizează peste 25 de milioane de cuvinte, care practic se adresează fiecare domeniu al crezurilor și vieții adventiste.

Adventismul de Ziua a Șaptea susține că darul profeției menționat în 1Corinteni capitolele 12 și 14 a fost manifestat în mod unic în viața și scrierile lui Ellen White. Pretinsele ei viziuni și cuvinte de la Domnul au fost interpretate și calificate drept caracteristicile rămășiței Bisericii lui Dumnezeu. Adesea, scrierile ei au fost denumite, chiar de ea însăși, ca fiind "o lumină mai mică" ce ne îndreaptă spre "lumina mai mare a Scripturilor".⁶

Fiindcă Adventismul de Ziua a Șaptea califică scrierile lui Ellen White drept "sfat inspirat de la Domnul", evanghelicii au dorit să afle ce legătură există între scrierile ei și Biblie. Întrebarea ce s-a pus teologilor adventiști a fost, "consideră adventiștii de ziua a șaptea că scrierile lui Ellen White se găsesc la același nivel cu scrierile Bibliei?"⁷ Teologii adventiști le-au răspuns în felul următor:

- 1) scrierile lui Ellen White nu sunt considerate o adăugire canonului sfânt al Scripturilor.
- 2) ele nu au o aplicare universală, ca și Biblia, ci privesc doar biserica Adventistă de Ziua a Șaptea.
- 3) ele nu sunt prețuite în același sens în care sunt prețuite Sfintele Scripturi ce sunt unice și reprezintă standardul după care trebuie judecate toate celelalte scrieri.⁸

Deși evanghelicii au respins în mod categoric vederile adventiste privitoare la scrierile lui Ellen White, aceștia au concluzionat că atâta vreme cât scrierile ei nu erau considerate la același nivel cu Scripturile, infailibile, sau drept condiție a părtășiei creștine, chestiunea nu trebuie să producă dezbinare.

Doctrina Sanctuarului, sau judecata investigativă

Poate unul dintre cele mai distinctive crezuri adventiste este doctrina sanctuarului. Această doctrină s-a formulat ca explicație alternativă la eșecul din 1844 al mișcării millerite. Pentru apariția acesteia este răspunzător pastorul baptist William Miller (1782-1849) care interpretând zilele din Daniel 8:14 ca ani, a prezis că Isus Hristos se va întoarce literal pe pământ la 2.300 de ani după începutul celor 70 de săptămâni ale lui Daniel (vezi, Daniel 9:24-27), ce le-a interpretat ca reprezentând perioada de timp dintre 457 d. H. și anul 1843. Când anul 1843 a trecut fără să se producă întoarcerea Domnului pe pământ, mișcarea millerită a efectuat o ajustare minoră a datei și a declarat că 22 octombrie 1844 este de fapt data celui de-al doilea "advent" (latină, "venire") al Domnului. Când și cea de-a doua prezicere a dat greș, mișcarea millerită a cunoscut ceea ce istoria

denumeste "Marea dezamăgire". Pentru mulți acesta a însemnat sfârșitul mișcării adventiste, însă pentru unii ea doar a început.

În urma evenimentelor ce au avut în jurul "mari dezamăgiri" un om pe nume, Hiram Edson, a reexaminat profeția din Daniel 8:14 după ce anterior a pretins că a avut parte de o viziune clarificatoare asupra ei în timp ce se afla într-un lan de porumb. Cu ajutorul lui O.R.L. Crosier, Edson a decis că eroarea lui Miller a constat de fapt în interpretarea naturii respectivului eveniment prevăzut decât în calculul timpului. Astfel, Miller a interpretat "curățirea sanctuarului / a sfântului locaș" (pomenită în Daniel 8:14) ca fiind o profeție a revenirii lui Isus Hristos în "sanctuarul pământesc" care este însăși Pământul. Însă, în urma viziunii sale Edson a ajuns să creadă că în loc ca Hristos să se întoarcă pe pământ în anul 1844, El de fapt a intrat pentru prima dată în cel de-al doilea compartiment al templului ceresc, și anume în sanctuar. Astfel, Edson a crezut că în cer există un templu ceresc care reprezintă modelul pentru templul pământesc din Vechiul Testament și care avea două încăperi cunoscute sub numele de locul sfânt și locul prea sfânt (sau, sfânta sfintelor).

Conform noii interpretări a lui Edson anul 1844 marca începutul celei de-a doua faze a lucrării de ispășire a lui Isus Hristos când Domnul trecea din prima încăpere a templului ceresc, în a doua, locul prea sfânt, unde-și aduce sângele Său ca ispășire pentru păcate.

Lucrarea pe care Isus trebuia să o îndeplinească în locul prea sfânt (sanctuar) a fost ulterior formulată sub denumirea de "doctrina judecății investigative". Ca prin urmare, primii adventiști au înțeles ispășirea lui Isus ca fiind compusă din două faze. Această lucrare din două etape a ispășirii lui Hristos poate fi înțeleasă cel mai bine ca fiind un arhetip al lucrării preoților din Vechiul Testament.

În Vechiul Legământ, au susținut acești pionieri ai Adventismului de Ziua a Șaptea, îndatoririle zilnice ale preoților erau limitate la a aduce jertfe în locul sfânt (iertând păcatul), însă odată pe an în ziua ispășirii, marele preot intra în locul prea sfânt și curăța sanctuarul prin stropirea chivotului cu sângele țapului sacrificat (prin asta, ștergând păcatele). După curățirea sanctuarului, păcatele poporului erau transferate asupra țapului ispășitor ce era apoi izgonit în pustie.

Conform adventismului, Isus a iertat păcatele începând de la moartea Sa de pe cruce. Cu toate acestea doar de pe data de 22 octombrie 1844 Isus și-a început lucrarea Sa de ștergere a păcatelor. De la înălțarea Sa și până în 1844 Isus a înfățișat iertarea pe care a obținut-o pe cruce în prima încăpere a templului ceresc, dar din 1844 El a intrat în cea de-a doua încăpere a templului (în sanctuar) și a început să judece (investigheze; de aici, "doctrina investigativă") viețile celor ce au primit iertarea pentru a vedea dacă erau vrednici de viața veșnică. În consecință, se crede că doar cei ce trec de această judecată pot fi siguri că vor fi mântuiți la venirea Lui.

Doctrină aceasta a dat naștere la o învățătură ce a ajuns să fie cunoscută mai târziu sub numele de "perfectiune lipsită de păcat" (engl., "sinless perfection") (sau, "perfectionism"), care consta din respectarea fără abatere a poruncilor pentru a obține scăparea de judecată. După efectuarea judecății investigative se susține că Hristos urmează să iasă din sanctuarul ceresc pentru a se întoarce pe pământ să-i aducă fiecărui om răsplata cât și pentru a inaugura ziua cea mare și îngrozitoare, Ziua Domnului.

Așadar anul 1844 și evenimentele descrise mai sus sunt cele ce marchează începutul Adventismului de Ziua a Șaptea. La auzirea acestei doctrine Barnhouse a denumit doctrina sanctuarului ca fiind nimic altceva decât o porțiță de scăpare creată pentru a-i detașa de eroarea millerită. Evanghelicii au respins ambele doctrine pe baza faptului că nu-și găsesc sprijin biblic. Rămânea doar ca aceștia să stabilească dacă aceste doctrine constituie un obstacol în calea unei autentice părtășii creștine cu restul trupului lui Hristos a adventiștilor.

Principala îngrijorare era ridicată de posibilitatea ca aceste doctrine să minimalizeze jertfa de ispășire a lui Hristos, sau să sugereze reducerea ei la o lucrare incompletă de ispășire. După o evaluare critică evanghelicii au concluzionat că această doctrină a judecății investigative "nu constituia o barieră reală în calea părtășiei dacă era interpretată în sensul ei simbolic și nu în cel material și strict literar, așa cum a fost prezentată de către unii dintre primii autori adventiști"⁹ S-a susținut astfel că în gândirea adventistă contemporană această doctrină nu sugera o dublă sau incompletă ispășire, ci mai degrabă o ispășire adusă odată pentru totdeauna de către Hristos, marele nostru preot din ceruri.

În ce-i privește pe evanghelicii aceștia au conchis că cele trei doctrine ale sabatarianismului, autorității lui Ellen White și a sanctuarului, respectiv, a judecății investigative deși eronate totuși nu împiedică stabilirea legăturii frățesti creștine între cele două tabere.

Alte doctrine distinct adventiste au mai fost studiate și evaluate de către evanghelicii cu aceea ocazie. Printre acestea se numără, nemurirea condiționată, anihilarea celor răi, planul de sănătate, și conceptul de rămășiță care este aplicat strict Adventismului de Ziua a Șaptea. Din nou, concluzia lor a fost că deși toate aceste doctrine nu fac parte din tradiția teologică a Creștinismului istoric, în unele cazuri fiind lipsite complet de orice bază biblică, așa cum au fost ele explicate de teologii adventiști prezenți la dialog acestea nu-i împiedică pe membrii adventismului să fie adevărați urmași ai lui Hristos.

După studierea a mii de pagini de documentație și participarea la îndelungate sesiuni de întrebări și răspunsuri adresate celor mai competenți teologi adventiști, Walter Martin, ca reprezentant al evanghelicilor, a concluzionat că Adventismul de Ziua a Șaptea "este în principal o mișcare creștină, dar la o evaluare de ansamblu a teologiei ei trebuie admis că doctrinele adventiste sunt

mai mult heterodoxe decât ortodoxe și că practicile ei, nu în puține rânduri, se pot califica drept cauzatoare de dezbinare" (decât unificatoare; n.tr.).¹⁰

Urmările dialogului dintre evanghelici și adventiști

Decizia de a reclasifica Adventismul de Ziua a Șaptea ca mișcare heterodoxă în loc de cult necreștin a suferit o controversă deosebită. Barnhouse și Martin au fost aspru criticați în multe cercuri evanghelice. De fapt când și-au publicat studiile în mai multe ediții ale revistei "Eternity", 25% dintre abonații acesteia s-au retras!

Totuși acest climat ostil a început să se schimbe odată cu publicarea lucrării adventiste intitulate "Questions on Doctrine" ("Întrebări asupra doctrinei"; pentru simplificare vom alege prescurtarea "QOD").¹¹ Acest volum doctrinar este un produs direct al sesiunilor de întrebări și răspunsuri întreținute cu evanghelicii, ambele părți contribuind de fapt la formularea precisă a întrebărilor. Scopul declarat al acestei publicații era de a clarifica teologia adventistă prin evidențierea crezurilor comune și a diferențelor față de protestantismul evanghelic. Teologii adventiști care au contribuit la realizarea lucrării au ținut să sublinieze că aceasta nu era o nouă mărturie de credință, ci mai degrabă o explicare a principalelor aspecte ale credinței adventiste.

Pentru a se asigura că acest volum era cu adevărat reprezentativ pentru teologia Adventistă de Ziua a Șaptea și nu doar opinia unora, manuscrisul nepublicat a fost trimis spre aprobare unui număr de 250 de lideri adventiști. După niște critici neînsemnate, manuscrisul de 720 de pagini a fost acceptat de către un comitet al Conferinței Generale și publicat în anul 1957 de către editura oficială, "Review and Herald Association". În ciuda faptului că în anii din urmă acest volum a devenit o sursă de controversă în sânul adventismului este totuși interesant de notat că R.R. Figuhr a afirmat despre lucrarea "QOD" că este cea mai marcantă realizare a președinției sale.¹²

Cu câțiva ani mai târziu, în 1960 Martin și-a publicat cartea intitulată "Adevărul despre Adventismul de Ziua a Șaptea". Ea a câștigat repede o mare popularitate. Mulți dintre cei care inițial au criticat evaluarea Barnhouse-Martin au început să-și schimbe părerea datorită enormei documentații oferite în această nouă carte a lui Martin. Deși cartea respectivă nu se mai publică, evaluarea făcută de Walter Martin Adventismului de Ziua a Șaptea se găsește acum în celebra "The Kingdom of the Cults" (Împărăția Cultelor).

Cu privire la ea mai mulți lideri adventiști au declarat public că în lucrarea sa Martin a oferit o reprezentare fidelă a Adventismului de Ziua a Șaptea. Un lider adventist din zilele noastre a făcut următoarea afirmație: "cartea lui Martin reprezintă lucrarea unui investigator onest și a unui teolog competent. El a înțeles și a redat fidel ceea ce adventiștii i-au spus că cred, citându-le dovezile în mod exhaustiv".¹³

Așadar după conducerea adventistă, atât "QOD" cât și "Adevărul despre Adventismul de Ziua a Șaptea" reproduc fidel teologia afirmată la sfârșitul anilor '50 de mișcarea Adventismului de Ziua a Șaptea, dar așa cum vom vedea acceptarea acestei teologii este departe de a fi universală în sânul mișcării. Multe schimbări s-au petrecut de la lansarea "QOD" de aceea, acum ne vom îndrepta atenția asupra acelor evenimente care au condus la criza actuală a Adventismul de Ziua a Șaptea.

Mormonii, sau "Biserica lui Isus Hristos, a sfinților din ultimile zile "

"Biserica Mormonă" numără în zilele noastre mai mult de 4,2 milioane de membrii, sprijină mai bine de 29.000 de misionari peste hotare, iar conform numărului din martie 1976 al revistei "Utah Holiday", are un venit brut de peste 3 milioane de dolari pe zi.

Mormonii sînt zeloși, bine organizați și chiar sinceri în propagarea religiei lor despre care ei susțin că este o credință creștină, de fapt singura credință creștină autentică a vremurilor noastre (vezi, ce spune "Test"-ul despre astfel de afirmații!). Mormonii afirmă că adevăratul Creștinism a fost virtualmente dispărut de pe pămînt cînd în 1820 Joseph Smith Jr., fondatorul Mormonismului și principalul profet al organizației a fost ales de către Dumnezeu pentru a restaura istorica religie creștină. "Profetul" Smith a descris întîlnirea sa cu Dumnezeu în următorii termeni care dezvăluie limpede atitudinea mormonă față de toți ne-mormonii pe care cu dispreț îi numesc neamuri.

"Cînd lumina s-a așezat asupra mea, am văzut două personaje a căror strălucire și glorie sfida orice descriere și care se aflau deasupra mea, în aer. Unul dintre acestea mi-a vorbit, chemîndu-mă pe nume și a spus, arătînd către celălalt: ACESTA ESTE FIUL MEU PREA IUBIT, ASCULTĂ-L ! Motivul meu pentru care îl căutam pe Domnul era de a afla care dintre toate sectele era cea bună, ca eu să știu și să mă alătur ei. Imediat ce mi-am revenit în fire încît să pot vorbi, am întrebat personajele în lumină care stăteau deasupra mea, care dintre toate sectele era cea bună, (la aceea vreme nu-mi dădusem seama că toate erau greșite) și la care să mă alătur. Mi s-a răspuns că nu trebuie să mă alătur niciuneia, fiindcă toate erau greșite, și personajul care mi se adresa a spus "că toate crezurile lor erau o urîciune în ochii lui; că toți acei învățători erau corupți, că se apropie de mine cu buzele lor, dar inimile lor sînt departe de mine; ei învață ca o doctrină poruncile oamenilor, avînd o formă de evlavie, însă tăgăduindu-i puterea". Din nou, acesta mi-a interzis să mă alătur vreunuia dintre ei..." (Vezi, "Test", la punctul 8, Revelație extra-biblică, suplimentară - n.tr.)

Chiar de atunci de la începuturile lui, mormonismul a fost ostil tuturor bisericilor creștine, un fapt pe care acum mormonii evită să-l recunoască. Cu toate acestea nu ezită să încerce să-i convertească pe cei ce aparțin altor biserici, pornind de la premiza că toate sînt greșite și doar mormonii au adevărata religie!

DOCTRINA MORMONĂ CU PRIVIRE LA DUMNEZEU

Conceptul esențial care separă Mormonismul de Creștinism este învățătura mormonă cu privire la Dumnezeu. Teologia mormonă este politeistă, afirmând că există mai mulți dumnezei în univers care sînt conduși de către un Dumnezeu Suprem (Elohim). Pe deasupra, fiecare bărbat mormon poate atinge o "înălțare" și poate să devină el însuși un dumnezeu. Următoarele citate din publicații oficiale ale bisericii demonstrează cu claritate acest crez bizar al mormonilor:

"La început, conducătorul Dumnezeilor a întrunit un consiliu al Dumnezeilor; iar ei s-au strîns împreună și au pregătit un plan de a crea lumea și oamenii din ea"

"Mulți oameni spun că există un singur Dumnezeu; Tatăl, Fiul și Duhul Sfînt sînt doar un singur Dumnezeu ! Eu spun că acesta este un foarte ciudat Dumnezeu - trei în unul și unul în trei!... Toți aceștia se presupune să fie înghesuiți într-un singur Dumnezeu, conform sectarianismului"

"Tatăl are un trup de carne și oase, palpabil ca și al omului; Fiul la fel; însă Duhul Sfînt nu are un trup de carne și oase, ci este un personaj de Spirit"

"Dumnezeu însuși a fost odată așa cum sîntem noi acum și este un om înălțat/glorificat... Eu spun că dacă ar fi fost ca voi să-l vedeți astăzi, l-ați vedea asemenea unui om cu o înfățișare asemenea vouă, în întreaga persoană, ca imagine și chiar ca formă de om"

"Acum, ascultați voi locuitori ai pămîntului...Cînd părintele vostru Adam a venit în grădina Edenului, el a pătruns în ea cu un trup ceresc și a adus-o pe Eva, una din soțiile lui cu el... El, este Tatăl nostru și Dumnezeul nostru, și singurul Dumnezeu cu care noi avem de-a face." "Dumnezeii există, și mai bine ne-am strădui să ne pregătim să fim ca ei." "Iată care este atunci, viața eternă - să cunoști pe singurul și pe adevăratul Dumnezeu; iar voi trebuie să fiți voi înșivă dumnezei și cum să fiți preoți ai lui Dumnezeu, același lucru pe care l-au făcut toți dumnezei de dinainte de voi, adică, de a avansa de la un rang mai mic la altul, și de la o putere mai mică la una mai mare; din har în har, din înălțare în înălțare, pînă ce ajungeți la învierea din morți și veți putea să locuiți în flăcările nemuritoare (!) și să ședeți în glorie așa cum fac cei ce stau întronați în nemuritoarea putere"

Din cele de mai sus este vizibil că politeismul mormon nu poate fi considerat monoteism creștin. Că este clar că cele două se exclud în mod reciproc, v-o poate confirma orice dicționar obișnuit. Un om nu poate fi atît politeist cît și creștin în același timp! Mormonii sînt politeiști, de aceea pretenția lor de a se înscrie în rîndul mișcărilor creștine este neîntemeiată. Dacă ar fi creștini, ar renunța la politeism! Mormonii ar trebui să citească Geneza 3:5 care dezvăluie faptul că autorul doctrinei progresiei oamenilor spre dumnezeire este Satana, care în mod vizibil este cel ce l-a convins pe Joseph Smith la fel cum a convins-o și pe Eva, că "veți fi ca Dumnezeu" (!), Smith însă perpetuînd înșelăciunea prin intermediul tinerei teologii mormone. Cu privire la natura înșelătoare a Satanei, a vorbit Domnul nostru Isus Hristos, atunci cînd l-a descris ca fiind "un mincinos și tatăl minciunii" (Ioan 8:44).

Mormonilor le-ar trebui evidențiată o asemenea dovadă biblică ce indică originea acestei doctrine pe care Smith a răspândit-o și care este popularizată global de biserica lui, în zilele noastre.

DUMNEZEUL BIBLIEI

De pe paginile Sfintelor Scripturi vine completa infirmare a Mormonismului. Dacă cineva nu greșește la toate capitolele doctrinei creștine dar greșește la cel cu privire la Persoana și Natura lui Dumnezeu, această greșeală este îndeajuns de gravă încât mântuirea respectivului și viața lui veșnică să fie pusă la îndoială. Pot să aibe o doctrină corectă a sfințeniei sau a preoției, dar dacă nu acceptă doctrina biblică a Dumnezeirii, atunci tot sistemul lor doctrinar este fals. Biblia le spune mormonilor în termeni pe care nimeni nu-i poate înțelege greșit, următoarele:

"Ascultă, Israele! Domnul Dumnezeu nostru, este singurul Domn" (Deuteronomul 6:4) ! Deci, unul singur!

"Așa vorbește Domnul, Împăratul lui Israel și Răscumpărătorul lui, Domnul oștirilor: 'Eu sînt Cel dintîi și Cel de pe urmă, și afară de Mine, nu este alt Dumnezeu... Nu vă temeți și nu tremurați; căci nu ți-am vestit și nu ți-am spus Eu de mult lucrul acesta? Voi îmi sînteți martori! Este oare alt Dumnezeu afară de Mine? Nu este alta Stîncă; nu cunosc o alta" (Isaia 44:6,8).

"Eu sînt Domnul, și nu mai este altul, afară de Mine nu este Dumnezeu: Eu te-am încins, înainte ca tu să Mă cunoști... Întoarceți-vă la Mine, și veți fi mîntuiți toți cei ce sînteți la marginile pămîntului! Căci Eu sînt Dumnezeu și nu altul" (Isaia 45 : 5, 22)

"Deci, cît despre mîncarea lucrurilor jertfite idolilor, știm că în lume un idol este tot una cu nimic, și că nu este decît un singur Dumnezeu. Căci chiar dacă ar fi așa numiți 'dumnezei', fie în cer fie pe pămînt (cum și sînt în adevăr mulți 'dumnezei' și mulți 'domni'), totuși pentru noi nu este decît un singur Dumnezeu, Tatăl de la care vin toate lucrurile și pentru care trăim și noi și un singur Domn: Isus Hristos, prin care sînt toate lucrurile și prin El și noi" (1 Cor.8:4-6)

"Dar mijlocitorul nu este mijlocitorul unei singure părți, pe cînd Dumnezeu este unul singur" (Galateni 3 : 20) "Căci este un singur Dumnezeu, și este un singur mijlocitor între Dumnezeu și oameni: Omul Isus Hristos" (1 Tim. 2:5).

Poziția Bibliei afirmă că există doar un singur Dumnezeu adevărat. Oamenii pot să facă dumnezei din îngeri (2 Cor.11:14), lemn, metal sau din alte făpturi create, însă ei nu sînt Dumnezeu prin natură, ci numai falsuri, imitații ale Celui care este Originalul. Toți acești închipuiți dumnezei fac parte din Creație pe cînd adevăratul Dumnezeu nu poate fi o creatură, El fiind Creatorul tuturor. Apostolul Pavel ne informează că idolii nu înseamnă nimic și că ei nu sînt "prin natura lor dumnezei" (Gal.4:8, din greacă) și că sacrificiile și închinarea adusă lor este în realitate adorare și închinare demonilor (1 Cor.8:4-6 și 10:19,20). Aici,

Mormonismul pășește pe un teren periculos fiindcă nu admite că există doar un singur Dumnezeu adevărat, necreat și veșnic iar învățătura paveliană îl dezvăluie ca fiind un veritabil politeism. Că Dumnezeul adevărat este necreat și existent din veșnicii Pavel ne-o spune din nou în Coloseni 1:17: "El este mai înainte de toate lucrurile (există înainte de a se fi creat ceva - era Dumnezeu!) și toate se țin prin El". Doar Dumnezeu putea să fie cel ce era mai înainte de creație și mai ales doar prin Dumnezeu toate lucrurile create pot exista astăzi. Acela este Dumnezeul adevărat, nu o făptură oarecare, fie ea om sau altceva, care a avut un moment în care a început să existe, deci nefiind "mai înainte de toate lucrurile" ! Hinduismul săvârșește aceeași greșeală ca și Mormonismul, afirmând că toată natura este Dumnezeu, din nou introducând politeismul, fiindcă omul, animalele, lemnul, piatra devin Dumnezeu. Mormonismul este politeist.

NATURA LUI DUMNEZEU

Joseph Smith Jr. și succesorul său, Brigham Young l-au conceput pe Dumnezeu Tatăl în termeni materiali și au susținut, așa cum fac toți mormonii de astăzi că, "Tatăl are un trup de carne și oase, palpabil ca și al omului...". Este important de remarcat că Biblia contrazice în mod deliberat acest concept necreștin și încă prin autoritatea incontestabilă a singurului Fiu al lui Dumnezeu, care nu este nimeni altul decât Domnul Isus Hristos. Domnul nostru a oferit definiția finală și autoritară a naturii Tatălui Său atunci când a spus: "Dumnezeu este Duh" (Ioan 4:24) și apoi a continuat în Luca 24 să declare că, "un duh n-are nici carne, nici oase, cum vedeți că am Eu" (vers.39). De aceea, mormonii greșesc grosolan când încearcă să-i ofere lui Dumnezeu Tatăl un trup de carne și oase, iar creștinii ar trebui să fie prompti să le atragă atenția asupra acestei grave erori !

O ALTĂ EVANGHELIE

Departa de a fi, așa cum se susține, "Biserica lui Isus Hristos a sfinților din ultimele zile" (haina de oaie pusă pe spatele unui lup feroce!), care este pretentia mormonilor la o titulatură creștină, religia mormonă este foarte evident promotoarea uneia dintre "celelalte evanghelii" despre care vorbește Scriptura, ce bîntuie lumea zilelor noastre și împotriva căreia se presupune ca noi creștinii să ne opunem cu toate mijloacele biblice pe care le cunoaștem. Apostolul Pavel ne atrage atenția să nu acceptăm o altă "evanghelie" chiar de ar fi proclamată de "un înger din ceruri" (vezi, Gal.1:8,9). Mormonismul afirmă exact aceasta deosebire de celelalte religii creștine normative, bazate doar pe revelația Scripturilor, în persoana "îngerului" Moroni, care chipurile s-a arătat "profetului" Smith în 1823 și i-a spus unde să găsească cartea lui Mormon. Acela este unul din personajele ce i s-au arătat în revelația descrisă de el.

Apostolul Iuda reamintește Bisericii Creștine că în mărturia Noului Testament noi avem credința care a fost, "dată odată pentru totdeauna sfinților" (Iuda 3), și sub această formă am avut-o noi timp de aproape două milenii. De aceea, nu este deloc nevoie de o "restaurare" a ei din partea mormonilor! În realitate, Mormonismul nu este o restaurare a unei credințe creștine apuse, ci o sistematică deformare și mutilare a Creștinismului istoric nemuritor. Să nu se

uite niciodată că Biblia este cea mai veche revelație a lui Dumnezeu, ea datînd anterior, așa cum de altfel și mormonii acceptă, propriilor lor cărți "sacre" : mai înainte de "Cartea lui Mormon", de "Perla de Mare Preț", sau de "Doctrina și Legămintele".

Din moment ce Dumnezeu nu se poate contrazice singur (vezi, 1Sam.15:29; Mal.3:6 și Iac.1:17), faptul că Biblia antedatează și se deosebește esențial de aceste alte cărți, dovedește neîndoiește greșeala și lipsa de credibilitate a acestora. "Dumnezeii" mormonismului nu pot fi egalați cu Dumnezeul Bibliei. Între aceștia și El există o mare diferență, numită Sfînta Scriptură. Ea este cea care demască mesajul Mormonismului ca fiind o altă "evanghelie" cu privire la care Dumnezeu și-a avertizat Biserica Lui.

Iată care sînt cuvintele Scripturii:

"Dar mă tem că după cum șarpele a amăgit-o pe Eva cu șiretlicul lui, tot așa și gîndurile voastre să nu se strice de la curăția și credincioșia care este față de Hristos. În adevăr, dacă vine cineva să vă propovăduiască UN ALT ISUS pe care noi nu l-am propovăduit, sau dacă este vorba să primiți un ALT DUH pe care nu l-ați primit, sau o ALTĂ EVANGHELIE pe care n-ați primit-o, oh, cum îl îngăduiți de bine... Oamenii aceștia sînt niște apostoli mincinoși, niște lucrători înșelători, care se prefac în apostoli ai lui Hristos. Și nu este de mirare, căci chiar Satana se prefac într-un înger de lumină. Nu este mare lucru dar, dacă și slujitorii lui se prefac în slujitori ai neprihănirii. Sfirșitul lor va fi după faptele lor" (2 Cor.11:3,4,13-15).

Sarcina noastră este atunci, dublă: întîi să-i evanghelizăm pe aceia care-l urmează pe Smith și îngerul Moroni deoarece și ei sînt suflete pentru care Hristos a murit, iar în al doilea rînd, "să fim gata întotdeauna să dăm un răspuns fiecărui om care ne întreabă de speranța care este în noi" (1 Petru 3:15). Acesta este îndemnul ce rămîne valabil în orice veac și va continua să fie pînă ce Domnul nostru va spune: "Iată, Mă voi întoarce" (Ioan 14:3).

Prezentare după Walter Martin - fondatorul lui CHRISTIAN RESEARCH INSTITUTE, un institut american de cercetarea religiilor false și apărarea evangheliei, din California. Una dintre cele mai recunoscute organizații anti-cultice din S.U.A. ce operează actualmente în toată lumea. Materialul a fost preluat, tradus și adaptat de Teodor Macavei, CAPELA CREȘTINĂ PETROȘANI, str. Radu Șapcă 2B, Petroșani 2675, HD, România.

Știința creștină

Fondator: Mary Baker Eddy

Data fondării: 23 august 1879

Scripturi: Știința și sanatate cu referire la Scriptura, Scrieri diverse, Manualul Bisericii mame.

Publicatii Oficiale: Retrospectiva și Introspectiva, Jurnalul creștin al științei, Știința creștină sentinel.

Organizare și structură: Biserica fondatoare și pilonul bisericii din Boston servește ca sediu central și este guvernat de un grup de directori. Toate celelalte biserici sunt considerate ramuri ale "Bisericii mama". În loc de predicare, Știința Creștină folosește cititori, care citește pasaje din Biblie stabilite anterior, urmate de o citire interpretativă din Science and Health (Știința și Sanatate).

Termeni unici: Știința Creștină folosește "practicieni", „practicanți” (sau aplicanți, eng. practitioners), care se roaga pentru cei bolnavi. Eddy credea într-un "magnetism animal rău" (M.A.R.), care este, conform ei, o energie mentală negativă sau o putere negativă, de tipul magiei negre. "Camere de lectură" sunt biblioteci locale, unde membrii Științei Creștine se duc ca să citească lucrările lui Eddy, pentru a-și ajuta dezvoltarea spirituală.

Alte denumiri: Biserica lui Hristos, Științifică (numele oficial).

ISTORIC

Fondatoarea Științei Creștine, Mary Baker Eddy s-a născut în Bow, New Hampshire în 1821. Părinții ei erau creștini devotați și ea s-a alăturat unei Biserici Congregationale la vârsta de 17 ani. Ea a suferit de boli cronice, crescând cu multe neajunsuri, inclusiv paralizie, histerie, atacuri de apoplexie și convulsii. La 22 de ani s-a căsătorit cu primul ei sot din trei, George Glover care a murit după șase luni de febră galbenă.

După moartea lui Glover ea a început să se implice în mesmerism (hipnoza) și practici oculte ale spiritismului și clarviziunilor (Ruth Tucker, Another Gospel, p.152). Încă bolnavă s-a căsătorit în 1853 cu Daniel Patterson, dentist și practicant al homeopatiei. În această perioadă, ea l-a întâlnit pe vindecatorul minții P.P. Quimby, a cărui influență va contura crezul ei pentru Știința Creștină. Quimby credea că bolile și maladiile pot fi vindecate printr-o gândire pozitivă și o atitudine sanatoasă, schimbând atitudinea cuiva față de boală. Ea a afirmat că Quimby a vindecat-o; starea ei s-a îmbunătățit subit dar, ulterior au reapărut simptomele (Ibid., p.155)

Doamna Patterson (Eddy) si-a dezvoltat “o dependenta psihica” de Quimby, apropiindu-se de prezenta lui spirituala si pretinzand chiar a fi vizitata de aparitia lui (Ibid.) Dupa moartea lui Quimby in 1866, ea s-a hotarat sa continue lucrarea lui.

Momentul pe care d-na Eddy il pretinde a fi inaugurarea Stiintei Crestine este in februarie 1866. Ea pretinde a fi avut o cadere aproape fatala pe un trotuar cu gheata, dar a fost vindecata instantaneu “ cand Adevarul vindecator a aureolat simturile mele” si slujba divina a vindecarii s-a nascut (Miscellaneous Writings, Scrieri amestecate,p.24; Science and Health, p.107). Marturia medicului ei ca si alte corespondente de la d-na Eddy din acea vreme, combat cu tarie, versiunea “oficiala” a d-nei Eddy, despre acele evenimente (Anthony Hoekema, Christian Science,pp.12-13).

In timpul perioadei de formare, biserica a vazut multe rivalitati, scandale si miscari dizidente. Unul dintre dizidenti a fost Emma Hopkins care, in calitate de lider independent al Stiintei Crestine I-a invatat pe Charles si Myrtle Filmore, care au fondat mai tarziu Scoala Unitatii Crestinilor (Unity School of Christianity). Deoarece d-na Eddy a dorit sa raspandeasca Stiinta Crestina, in special la clasele mai inalte, ea si-a marit controlul asupra tuturor aspectelor miscarii si nu tolera nici un fel de lipsa de loialitate (Georgine Milmine, The Life of Mary Baker G. Eddy,p.234).

In ciuda acestor probleme Stiinta Crestina a inceput sa creasca si sa experimenteze succes. Membralitatea a crescut de la o biserica cu 50 de membrii in 1882 la 2466 biserici cu 350.000 de membrii in 1932. Prin 1972 numarul lor a crescut la 3200 de biserici. Faima si influenta ei au crescut de asemenea, in mare parte datorita publicarii unui ziar respectat, The Christian Science Monitor (Monitorul Stiintei Crestine).

Fara indoiala biserica a inceput sa experimenteze declin, datorita catorva factori. Au fost multe infractiuni care au fost bine mediatizate si procese civile impotriva parintilor apartinatori Stiintei Crestine, care au permis sa moara copiii lor de boli curabile, neglijand tratamentul medical, in favoarea “vindecarii spirituale”(Another Gospel,p.174). S-au ridicat teme semnificative si complicate referitoare la dreptul de a practica crezul religios liber fata de ingradirile guvernamentale, impotriva “interesului coplesitor” al statului de a proteja, cu seriozitate, minorii bolnavi, de a nu mai fi neglijati.

De asemenea, controversa s-a intensificat in 1992, cand s-a descoperit ca “biserica a transferat in secret 46,5 milioane de dolari din rezerva si fondul de pensii, ca sa ajute la acoperirea imenselor pierderi de la canalul (TV) Monitor” care a pierdut peste 325 milioane de dolari (Chicago Tribune, 27 Ianuarie, p.2,1993).

Additional au mai existat pierderi de 36 milioane de dolari, care au avut ca rezultat inchiderea ziarului World Monitor, ziar aparut in 1988. Se spune ca The Christian Science Monitor pierde anual 13 milioane de dolari (Martin Gardner, The Healing Revelations of Mary Baker Eddy, p.218).

Mai multe controverse interne au aparut in 1993. O carte The Destiny of the Mother Church (Destinul Bisericii Mama) scrisa de un fost presedinte al Bisericii Mama, Bliss Knapp, a fost publicata si promovata de catre conducerea bisericii, in schimbul averii familiei Knapp, de 98 milioane de dolari. Knapp care a fost un membru conducator al bisericii si un prieten apropiat al d-nei Eddy a scris ca d-na Eddy era implinirea venirii Duhul Sfant mentionata in Ioan 16, manifestarea literara a lui Dumnezeu si cea care proroceste despre cea de-a doua venire a lui Hristos (pp.213, 274-278). Mai mult el pretinde ca aceste invataturi au fost afirmate de insasi d-na Eddy (pp.267-278). Cu toate ca a fost promovata de bratul oficial al tipografiei Bisericii, aceasta invatatura este considerata erezie de multi din biserica. Peste 20% dintre persoanele Camerei de citit (Reading Room), au refuzat sa o transmita.

Additional controversei, declinul urmasilor poate fi atribuit incapacitatii credinciosilor, multi dintre care sunt acum sunt destul de batrani, sa atraga in mod constant, noi membri, tineri. Membralitatea bisericii a scazut la aproximativ 150.000 in 1993.

DOCTRINA

Trinitatea: D-na Eddy a oscilat in mod frecvent in scrierile ei intre viziunea unui Dumnezeu personal si impersonal. Desi d-na Eddy neaga, Stiinta Crestina invata, cel putin in mod implicit, daca nu explicit, un punct de vedere panteist, despre natura lui Dumnezeu: "Dumnezeu este Totul in toti. Dumnezeu este bun. Dumnezeu este Mintea. Dumnezeu, Duhul, fiind totul, nimic nu este materie" (Science and Health, p.113). Stiinta Crestina repudiaza cu claritate Trinitatea Dumnezeirii:

"Teoria a trei persoane intr-un Dumnezeu (aceasta este o trinitate personala sau o trei-unitate) sugereaza politeism in loc de unul, care se prezinta intotdeauna Eu Sunt" (Science and Health, p.256). "Viata, Adevarul si Dragostea alcatuiesc Persoana triu-nitara numita Dumnezeu" Dumnezeu Tatal-Mama; Hristos ideea spirituala despre fiu; Stiinta divina sau Mangaietorul Sfant" (Science and Health, p.331-332).

Dumnezeu Fiul: Stiinta Crestina neaga ca Isus Hristos este Dumnezeu intrupat. Ea neaga ca Isus este o Persoana cu doua naturi - pe deplin Dumnezeu si pe deplin om. Stiinta Crestina il prezinta pe Isus Hristos in termenii unei dualitati Gnostice: "Hristosul spiritual a fost infailibil; Isus din materie umana nu a fost Hristos" (Miscellaneous Writings, Scrieri amestecate, p.84). "Hristos ca ideea spirituala adevarata este idealul Dumnezeu, de acum si pentru totdeauna?" (Science and Health, p.361). Hristosul este fara trup, spiritual"? in timp ce "

Trupul fizic al lui Isus a fost doar „uman” (Science and Health, p.332). Totusi “Materia este o eroare mortala “ materia este ireala si temporara” (Miscellaneous Writings, p.21). Deci, ce concluda de fapt Stiinta Crestina este ca, umanitatea fizica a lui Isus a fost o iluzie, “cum pare a fi din punct de vedere muritor” (Science and Health, p.315).

Dumnezeu Duhul Sfant: Stiinta Crestina neaga ca Duhul Sfant este o fiinta personala. Ea invata ca Duhul Sfant este Stiinta Crestina, “Acest Mangaietor Eu se intelege a fi Stiinta Divina” (Science and Health, p.55). Este “gandurile lui Dumnezeu nedezvaluite si infinita sa minte” (Science and Health, p.502-503).

Destinul Omului: Stiinta Crestina invata ca, deoarece, Dumnezeu este in totalitate bun si nimic real nu poate exista in afara lui Dumnezeu, atunci pacatul, boala si moartea sunt erori mortale sau o iluzie. De aceea Hristos, ca Adevarul, a venit ca sa-l elibereze pe om de aceste credzuri false, prin invataturile si exemplul lui (Science and Health, p.473, 475, 108). Stiinta Crestina neaga penal jertfa substitutionara a lui Hristos spunand “Sangele material al lui Isus nu a fost cu nimic mai eficace sa curete pacatul atunci, cand a curs pe “lemnul blestemat”, decat atunci, cand il curgea in vene, cand mergea zi de zi la munca Tatalui sau” (Science and Health, p.25). “Isus a invatat calea Vietii prin demonstratie. Exista o singura cale spre cer, armonie si Hristos, in Stiinta Divina ne-a aratat aceasta cale” (Science and Health, p.242). “Mantuirea universala se bazeaza pe progres si test “ Nici o judecata finala nu il asteapta pe muritori “ (Science and Health, p.291).

1) Stiinta Crestina neaga ca intruparea lui Hristos a fost plinatatea dumnezeirii locuind in trupul uman, neaga perfectiunea omului Isus si incearca sa explice pe departe moartea istorica si invierea in trup a lui Isus Hristos (Science and Health, p.336, 29, 332, 53, 398, 313, 593; Miscellaneous Writings, p.201).

2) Bolile si maladiile sunt iluzorii, produsul unei credinte false si nu un rezultat al pacatului

(Science and Health, p.348, 386). “Cauza tuturor asa zisele boli este mentala, o teama mortala, o credinta rau inteleasa “? (Science and Health, p.377).

3) Nici un membru adevarat al Stiintei Crestine nu ar trebui sa mearga vreodata la medic, spital

sau sa ia orice fel de medicamente, caci daca face aceasta neaga “Stiinta Divina” (Christian Science Sentinel, 9 mai 1942, p.469). In adevar dintre oficialitatile bisericii “The Christian Science Standard of Healing” (Standardul Stiintei Crestine al vindecarii), Mary Eddy Baker este citata ca spune: “Este imposibil sa castigi controlul asupra trupului in orice alt mod (rugaciunea mintii divine). La acest punct fundamental conservatorismul timid este absolut inadmisibil. Doar prin suportul radical pe Adevar poate fi realizata puterea vindecarii” (Science and Health, p.167; Radical Reliance In healing, 1958, p.1

4) Cu toate ca d-na Eddy afirma ca “Biblia a fost singura mea autoritate” (Science and Health, p.126), in practica, un mebru al Stiintei Crestine accepta Biblia, doar interpretata de Mary Baker Eddy, in scrierile ei. De fapt, ea invata ca Biblia a fost corupta, dar Science and Health este “prima carte” care nu a fost “contaminata de ipotezele umane” (The First Church of Christ, Scientist and Miscellany, p.115; Science and Health, p.99, 139, 456-457).

RASPUNSUL BIBLIC

(1) Dumnezeu este o fiinta triuna, personala, o fiinta transcedenta, care a creat “lumea si toate lucrurile din ea” (Faptele 17:24). El nu este un panateist totul-in-toate. El este sfant si drept si de asemenea si dragoste. Dumnezeu a creat si guvernat universul, incluzandu-l pe om (Faptele 17:24-27).

(2) Materia nu este o iluzie ci este actuala si a fost creata de Dumnezeu in mod distinct. El le-a declarat “bune”(Genesa 1:31). Pacatul, boala si raul nu sunt iluzii, ci rezultatul alegerii omului sa se rascoale impotriva unui Dumnezeu Sfant si moartea (atat cea fizica cat si separarea vesnica de Dumnezeu) este rezultatul pacatului (Romani 3:10, 23; 5:12-14; 1 Ioan 1:8-10).

(3) Isus Hristos nu este idea divina a lui Dumnezeu, ci a fost manifestarea unica, in trup

a lui Dumnezeu, in totalitate Dumnezu si in totalitate om, o Persoana Divina cu doua naturi indivizibile, care este singurul Mantuitor si singurul adevar si Domn (Ioan 1:1-3,14; Coloseni 2:9; Filipeni 2:6-7; Ioan 14:6).

(4) Mantuirea nu se castiga prin “sacrificarea personala”, ci este obiectivul neprihanirii lui Hristos data noua prin har, doar prin credinta (Romani 5:17,19; Filipeni 3:8-9) in lucrarea terminata a lui Hristos pe cruce - adica, moartea Sa si invierea Sa in trup (1 Corinteni 1:30-31; 15:1-4; Romani 6:23; Efeseni 2:8-9).

(5) Duhul Sfant este o Fiinta personala, nu “Stiinta Divina” (Ioan 16:13-14).

(6) Adeptii Stiintei Crestine cred ca Mary Baker Eddy a primit adevarul prin revelatie divina (Science and Health, p.110). Adevarul este ca ea, a plagit mult din ceea ce a scris, de la metafizicianul George Hegel, P.P. Quimby, Francis Lieber si altii (Walter Martin, Christian Science, p.7-13; Martin Gardner, The Healing Revelation of Mary Baker Eddy, p.145-158).

(7) In timp ce abordarea Stiintei Crestine spre vindecare poate ajuta bolile psihosomatice, s-a demonstrat in mod stiintific ca nu este efectiva la boala reala. Studii care compara rata mortii cumulative la cei care practica Stiinta Crestina, cu grupuri controlate au aratat in mod semnificativ ca, rata mortalitatii este mai mare printre adeptii Stiintei Crestine (Journal of the American Medical

Association, 22/29 septembrie 1989, p.1657-58, si Morbidity Weekly Report, 23 august 1991,p.579-582).

Bahaii

Cf. Robert Pardon

Co-fondatori: Mirza Ali Muhammed (Bab); Mirza Husayn Ali (Baha'u'llah).

Data fondarii: 1844

Publicatii oficiale: The American Baha'i, The Baha'i Newsreel, Brilliant Star (pentru copii), One Country, World Order.

Structura Organizationala: Casa Universala a Justitiei (Universal House of Justice)(noua membrii) administreaza Credinta Baha'i internationala. Adunarile Nationale Spirituale (noua membrii) administreaza grijile nationale Baha'i. Adunarile Spirituale Locale (noua membrii) administreaza grijile Baha'i la un nivel local. Toate gruparile guvernamentale sunt alese intr-un mod democratic.

Scrieri Sacre: Peste 100 de volume scrise de catre Bab, Baha'u'llah si Abdu'l Baha. Cele mai demne de mentionat sunt: Selections From the Writings of the Bab(Selectii din scrierile lui Bab), Tablets of Baha'u'llah(Tablate ale lui Baha'u'llah), Kitab-I-Agdas (Most Holy Book)(Cartea cea mai Sfanta), Kitab-I-Igan (Book of certitude)(Cartea certitudinii), Baha'i Preyers(Rugaciunile lui Baha'i), Some Answered Ouestion(Raspuns la unele intrebari).

Termeni unici: Pacea cea mai mare, Manifestarea, El-cel-pe-care-Dumnezeu-il-va-manifesta, discutii fireside.

ISTORIC

Radacinile credintei Baha'i se gasesc in secta Shi'ite a Islamului, care a fost condusa de 12 Imams succesivi, urmasi ai ginerelui lui Muhammad Ali. Cel de-al 12-lea Imam, ca si copil, a fost retras din societate, pentru a scapa de asasinat, soarta inevitabila a celor 12 predecesori ai lui. El a luat legatura cu credinciosul prin "Porta" individuale, prin care el va da invatatura sa.

In 1844 Mirza Ali Muhammad (1819-1850) s-a declarat pe el insusi a fi "Poarta Bab"(se pronunta Bob). El pretindea a fi nu doar o "Poarta" ci mai degraba "Poarta lui Dumnezeu, o Manifestare majora a lui Dumnezeu, egala cu profetul Muhammad. Timp de sase ani a adunat credinciosi in jurul lui, proclamand o noua revelatie si finala aparitie a Manifestatiei finale, pentru acest ciclu al istoriei umane. Dupa numeroase conflicte armate cu autoritatile musulmane, Bab a fost martirizat in 1850 si urmasii lui au fost risipiti.

Înainte de moartea sa Bab a desemnat pe Mirza Yahya, un fiu de via nobilă, ca cel care să-l urmeze. Un alt urmaș devotat al lui Bab, Mirza Husayn fratele vitreg al lui Yahya s-a proclamat pe sine a fi "cel-pe-care-Dumnezeu-il-va-manifesta?", Manifestarea majoră a lui Dumnezeu, profetă de Bab. El de asemenea, și-a schimbat numele în Baha'u'llah, "Slava lui Dumnezeu?" și a proclamat că Bab a fost predecesorul lui. Mirza Yahya s-a opus cu vehemență acestui fapt și ambele părți au fost implicate în comploturi de asasinare.

Urmasii originali ai lui Bab, care și-au arătat credința față de Baha'u'llah au devenit cunoscuți ca Baha'is. Baha'u'llah, o personalitate dinamică cu o puternică voință a scris peste 100 de volume ale scripturii Baha'i, distruge demnitari și menține o corespondență largă, în timp ce se afla sub arest virtual acasă, timp de secole.

Moartea lui Baha'u'llah din 1892 a fost urmată de o perioadă de tranziție, cu necazuri. El îl desemnase pe fiul lui cel mai mare, Abdu'l Baha ("Sclavul lui Baha") ca succesor al lui. Fratele lui Abdu'l Baha, Mirza Muhammad Ali, a folosit autoritatea sa la extrema. Abdu'l Baha s-a răzbunat, "excomunicând" practic pe cele mai apropiate rude ale lui și privându-le de veniturile, care le reveneau din averea lui Baha'u'llah.

Credința Baha'i s-a răspândit sub conducerea lui Abdu'l Baha și a călătoriilor lui misionare în Vest. Oricum, după moartea lui din 1921, tranziția puterii a fost încă o dată foarte problematică. Shoghi Effendi, nepotul lui Abdu'l Baha a fost desemnat ca succesor, primul gardian al credinței. Cu această poziție "deciziile lui erau absolute și finale și cuvintele lui pline de autoritate" (The Baha'i Faith: Its History and Teaching, p.251). Aceasta l-a adus în conflict cu alți membri ai familiei și curând el excomunica pe fiecare rudă în viață, incluzând chiar și proprii lui părinți. Totuși, sub priceperea administrativă a lui Shoghi Effendi Credința Baha'i a continuat să crească, până la moartea lui în 1957. El nu a lăsat nici un succesor desemnat și Credința se afla acum sub administrarea Casei Universale de Justiție, un grup de nouă oameni aleși în mod democratic și care se ocupă de Cazuri internaționale.

Este o sarcină descurajatoare, să găsești o imagine consistentă, clară a originilor Credinței Baha'i. Istoricii și autoritățile Credinței Baha'i au suprimat și denigrat sursele materiale de început și au rescris anii de început ai Credinței. Unul dintre primele documente și cel mai important document istoric al vremii, Nugtatu'l-Kaf a fost scris de Babi, Mîrza Janî. Janî l-a cunoscut personal pe Bab și a murit în 1852, pentru credința Babi. Astfel, istoria lui a fost continuată după martirajul lui Bab și înainte de propria lui moarte. El afirma cu claritate că Bab l-a declarat pe Mirza Yahya ca succesorul lui, în timp ce de asemenea, îl prezintă pe Baha'u'llah într-o poziție favorabilă, totuși inferioară celei a fratelui lui. De atunci Baha'i au suprimat cu vehemență acest fapt, publicând istorii mai favorabile poziției lor. Istoria prezentată mai sus poate varia față de versiunea Baha'i oficială, dar este consecventă cu sursele materialelor originale. Dacă

Credinta Baha'i releva ceva, atunci acesta este faptul ca poruncile etice ale dragostei si tolerantei nu erau aplicate in mod frecvent, la nivelurile cele mai inalte. Amaraciunea, ranchiuna, asasinatele si lipsa iertarii printre fondatorii acestei credinte nu demonstreaza realitatea invataturilor lor etice.

In ciuda acestui fapt, in doar 150 de ani Baha'i au crescut pana la mai mult de 5 milioane in intrega lume, in 233 de tari si teritorii, cu 1700 de Adunari Spiriuale doar in Statele Unite. Noua crestere cuprinde rata de 5,5% pe an in intrega lume. Prin comparatie, Crestinismul se extinde la o rata de 2,3% pe an. Scrierile lui Baha'u'llah au fost traduse in 802 limbi.

DOCTRINA

Teologia Baha'i ca si istoria Baha'i este foarte dificil de a le stabili concis. Credinta este relativ noua si totusi, exista sute de volume cu material scris. Semnificatiile simbolice abunda si interpretarea multor puncte este in flux. Oricum, privind doctrina, pe larg, se pot spune multe lucruri.

Dumnezeu: Natura lui Dumnezeu este complet necunoscuta. El este transcendent pana la punctul de totala inaccesibilitate. Baha'u'llah vorbea despre Dumnezeu ca : “? Esenta necunoscuta, “ inaltata imens deasupra oricarui atribut uman “El este, si a fost intotdeauna, ascuns in misterul vechi al Esentei Lui si va ramane in Realitatea Sa ascuns pentru totdeauna de privirea omului?(Gleanings from the Writings of Baha'u'llah, p.46-47).

Dumnezeu este atat de transcendent ca in timp ce El este creatorul tuturor lucrurilor, nu este El cauza lor. El doar emana simplu si vesnic tot ceea ce exista. Prin definitie Dumnezeu este static, Cel neschimbat, separat pentru totdeauna de partasia cu ordinea creata de El.

Manifestarile Divine: Figura Manifestarii lui Dumnezeu este pe departe cea mai importanta figura si concept al Credintei Baha'i. Marele ciclu de 500.000 de ani ai istoriei umane , care a inceput cu Adam a fost dominat de noua manifestari, despre care noi avem cunostinta istorica. Acestea sunt: Avram, Krishna, Moise, Zoroaster, Buddha, Hristos, Muhammad, Bab, si Baha'u'llah. Manifestarile adevarate sunt identificate dupa criterii variate, cele mai importante fiind: persona lor insasi ca un adevar validat, starea lor fara de pacat, scriptura (?o Carte?) se reveleaza prin ei, etc. Baha'u'llah este apogeul Manifestarilor anterioare, ei fiind profetii care au pregatit calea pentru el. Astfel, el este manifestarea Universala pentru acest ciclu al istoriei umane. Vor veni alte Manifestari dar ele vor fi guvernate de descoperirea lui Baha'u'llah.

Dupa Baha'u'llah Dumnezeu este atat de transcendent incat nu va putea niciodata sa se incarneze. Mai degraba, Manifestarile Lui umane actioneaza ca simple oglinzi, care reflecta attributele lui Dumnezeu, in aceasta existenta temporara. Vointa primara, o emantie eterna de la Dumnezeu este forta vietii transcendenta, care animeaza toate aceste Manifestari. Aceste “reflectii? ale lui

Dumnezeu sunt atat de pure si complete incat “A declarat vreuna dintre toate Manifestarile lui Dumnezeu: Eu sunt Dumnezeu, El, cel care vorbeste adevarul??? (Gleaning From the Writings of Baha’u’llah, p.54).

Desi, se spune despre fiecare manifestare ca reflecta perfect aceleasi attribute divine, intr-un fel anume, fiecare Manifestare este mai perfecta decat precedenta. De aceea, ea are autoritatea sa anuleze invatatura Manifestarii precedente, care a devenit denaturata. Astfel, teologia Baha’i invata despre “relativitatea adevarului?: anume, invataturile fiecărei Manifestari particulare sunt “absolute? doar pentru perioada ei de timp.

Manifestarile functioneaza in esenta ca invatatori, nu ca Mantuitori in sensul crestinismului. Credinta Baha’i vizualizeaza sufletul uman ca fiind in esenta bun. Ignoranta a umbrit sufletul si l-a separat pe om de Dumnezeu. Dumnezeu intentioneaza ca fiecare suflet sa-si atinga perfectiunea umana venind “sub umbra Adevaratului Educator (Manifestarea) si fiind instruit cum se cuvine?? (Some Answered Questions, p.236). Acelora carara le lipseste buna educatie, ca sa scape de intuneric se pot schimba in viata viitoare prin rugaciune si pocainta.

Isus Hristos: Baha’u’llah afirma: “Sa sti cu certitudine ca Cel nevazut, in nici un chip nu-si va intrupa esenta Sa, ca sa o arate oamenilor?(Gleaning From the Writings of Baha’u’llah, p.49). Astfel, Isus nu poate fi de fapt o intrupare a lui Dumnezeu. Totusi, se cuvine sa spui ca Isus Hristos este Dumnezeu, dar nu ca Dumnezeu este Isus Hristos. El este una dintre multele Manifestari trimisa de Dumnezeu, ca sa ajute umanitatea in evolutia ei spirituala.

Mormantul lui Isus este interpretat simbolic ca “mormantul necredintei?. In Ioan 20:28, Toma vazandu-l pe Hristosul inviat vede de fapt doar “vointa credinciosilor de a suferi pentru Hristos?, (preparing for a Baha’i/Christian Dialogue:Understanding Christian Beliefs, p.142). Abdu’l Baha spune ca invierea “? este un fapt spiritual si divin si nu material?? (Some Answered Questions, p.104). “Inaltarea trupului lui Hristos? a fost de fapt venirea la viata a invataturilor lui Hristos in ucenici, restaurarea crezurilor si convingerilor lor. Acesta este un concept Baha’i critic, ca o inviere fizica va inalta pe Isus deasupra altor manifestari, prin virtutea victoriei lui asupra mortii.

Raspunsul Biblic

Dumnezeu: Daca esenta lui Dumnezeu emana vesnic tot ceea ce exista, atunci universul material este co-etern cu El si nu se poate spune logic a fi cu adevarat separat de Dumnezeu. Cercetatorii Baha’i au acceptat ca aceasta tinde spre Monism (Totul este Unu). Pasajele Baha’i care afirma insepararea lui Dumnezeu de creatie, nu reprezinta solutii, ele fac doar Credinta Baha’i sa se contrazica singura. Biblia il descrie clar pe Dumnezeu separat de creatia Sa. Fiind Cel neschimbator, vesnic, El poate crea spatiu si timp, fara ca acest fapt sa afecteze esenta Sa (Genesa 1:1; Psalmul 100:3; Isaia 40:28; 42:5; 44:24; Coloseni 1:15-17; Evrei 1:2).

Daca Dumnezeu este pe deplin necunoscut si neanteles, atunci nu se poate sti cu adevarat nimic despre El, nici chiar de catre profetii Lui sau de Manifestarile divine. Prin contrast, Dumnezeul Bibliei se descopera El insusi (Evrei 1:1-2), doreste sa fie cunoscut (Isaia 45:22-25; Osea 11:1-11) si invita la a avea o relatie (Ioan 14:23; Apoc.3:20). El de asemenea, afirma ca invataturile false ale unui profet fals, despre evidenta lui Dumnezeu merita pedeapsa (Deuteronom 13:1-5).

Manifestarile divine: Infailibilul Centru al Legamantului (Abdu'l Baha) a spus ca Confucius era o Manifestare (Promulgation of Universal Peace, p.346). Infailibilul Guardian (Shoghi Effendi) a spus: Confucius nu a fost un profet (Manifestare)? (Lights of Guidance, p.349). Nu pot avea dreptate amandoi. De asemenea, nu este logic incoerent sa afirmi infailibil (ca un absolut) ca adevarul este relativ, cum face Baha'u'llah. Aceasta afirmatie este de autoaparare, autocontrol si astfel fara insemnatate.

Credinta Baha'i declara ca toate Manifestarile sunt fara pacat. Totusi lui Muhammad I se spune in Koran, ca pacatele lui vor fi iertate de Allah (Sura 48:1-2). Nicaieri teologia Baha'i nu ajunge sa cada de acord cu natura deprivata a pacatului, nici necesitatea sau dreptatea pedepsirii pacatului. Credinta Baha'i cauta sa afecteze o transformare morala in om, prin educatie si recunoasterea Manifestarilor. Ea cauta sa-l faca pe omul rau bun. Crestinismul cauta sa-l faca pe omul mort viu (Ioan 10:10; Efeseni 2:1-6).

Shoghi Effendi scrie:?? cele mai mari religii ale lumii sunt in origine divine? ele difera doar prin aspectele neesentiale ale doctrinelor lor?(The Call to the Nations). Atunci ar trebui sa fie de acord fara sa tina cont de invataturile fondatorilor lor, cu cele mai fundamentale doctrine ale lui Dumnezeu. Ei nu sunt de acord. Fie ca manifestarile se contrazic una pe alta (facand imposibil discernamantul intre o manifestare falsa si una adevarata), fie natura lui Dumnezeu este contradictorie (un absurd imposibil) sau fie Credinta Baha'i este falsa.

Isus Hristos: Credinciosii Baha'i cred ca invatatura lui Baha'u'llah ca "Dumnezeu nu se poate incarna? este adevarul "cuvantului revelat? simplu, doar pentru ca asa spune Baha'u'llah. Acesta este un rationament in cerc, nici nu poate fi verificat nici nu poate fi falsificat si nu are valoare.

In conformitate cu Biblia, Hristos este stralucirea, radierea slavei lui Dumnezeu, chipul Lui - si nu simplu doar o reflectare (Evrei 1:3). El a existat ca Dumnezeu inainte ca sa ia trup uman si sa locuiasca pe pamant (Ioan 1:1-3, 14). Isus a spus: "Eu sunt Calea, Adevarul si Viata. Nimeni nu vine la Tatal decat prin Mine (Ioan 14:6). Adevarurile si Mantuirea Lui nu au fost doar pentru timpul lui, ci pentru oamenii din toate timpurile (Matei 28:18-20; Fapte 4:12; 1 Tim.2:5; Filip.2:6-11; Iuda 3). Isus a inviat in mod fizic (Ioan 20:17,20,27; Luca 24:15,39-43) intocmai cum a promis (Ioan 2:19-21). Apostolii proclamau un Mantuitor inviat in trup (Faptele 2:24-32; 4:10; 17:31; Rom.1:4; 1 Cor. 15:3-4).

Doar “spiritualizarea? la extrema a intentiei clare a textului poate da orice alta semnificatie.

Bibliografie

W. Martin, *Împărăția Cultelor Eretice*, Oradea: Cartea Creștină, 2001.

P. Dan, *Adevărul despre Mișcarea Adventistă*, București: Alfa-Omega, 2002.

V. Danion, I. Olaru, *Dărâmarea Idolilor. Apostazia New Age. Despre rătăcirile contemporane*, București: Credința Noastră, 2001.

M. Eden, D.F. Wells (eds), *The Gospel in the Modern World. A Tribute to John Stott*, Leicester: IVP, 1991.

N. Achimescu, *Noile Mișcări Religioase* (Cluj-Napoca: Limes, 2002)

Consiliul Pontifical pentru Dialogul cu Necredincioșii, *Fenomenul Sectelor sau al Noilor Mișcări Religioase. Atitudinea Bisericii Catolice: Aspecte și Preocupări Pastorale* (C. Berea (trad); Vatican: Editura Misionarii Verbiți (Rom), 1986 (3 mai))

Bulle, Florence, *The Many Faces of deception. Discovering the Truth about Some Controversial Teachings in the Church*, Minneapolis, MN: Bethany House, 1989 (1983).